

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA**

z dnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ostrów Mazowiecka do 2030 Roku -
aktualizacja**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się **Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ostrów Mazowiecka do 2030 Roku - aktualizacja** stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Ostrów Mazowiecka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Zbigniew Krych

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Ostrów Mazowiecka
z dnia 2016r.

Rada Miasta Ostrów Mazowiecka

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA

Ostrów Mazowiecka, styczeń 2016 rok

Szanowni Państwo, Mieszkańcy Miasta Ostrów Mazowiecka!

Dobiega okres obowiązywania dotychczasowego dokumentu pt. Strategia rozwoju miasta Ostrów Mazowiecka 2003-2015. W związku z tym przystąpiliśmy do jego aktualizacji, czego efektem jest niniejszy dokument pt. **STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA**. Ogólnie biorąc, odpowiada on na podstawowe pytanie: *co powinniśmy zrobić, aby jak najlepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców Miasta Ostrów Mazowiecka w perspektywie następnych kilkunastu lat?* Uwzględniamy przy tym z jednej strony szanse rozwoju i jego zagrożenia, zaś z drugiej – silne i słabe strony oraz zasobność budżetu miasta.

Ustalenia zawarte w tym dokumencie stanowią będą merytoryczną podstawę do prowadzenia długookresowej i systematycznej polityki rozwoju miasta. Chcemy tworzyć przyjazną i bezpieczną przestrzeń miejską z dostępem do wysokiej jakości usług publicznych. Realizacja tego celu tworzy dobre miejsce do życia, pracy i wypoczynku.

Rada i Burmistrz Miasta dziękują wszystkim Osobom, które - poprzez zgłaszanie swoich opinii, uwag i propozycji - w istotny sposób przyczyniły się do powstania niniejszego dokumentu pt. **STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA**. Wyrażamy nadzieję, że jego zapisy staną się płaszczyzną obywatelskiego i partnerskiego porozumienia „ponad podziałami” wszystkich sił samorządowych, społeczno-politycznych oraz gospodarczych miasta. W konsekwencji będą stanowić podstawę wspólnych działań realizacyjnych dla dobra i pomyślności jego mieszkańców.

Przewodniczący Rady Miasta
Ostrów Mazowiecka

Zbigniew Krych

Burmistrz Miasta
Ostrów Mazowiecka

Jerzy Bauer

Radni Miasta Ostrow Mazowiecka:

Zbigniew Krych - Przewodniczący Rady Miasta	
Jolanta Jadwiga Kwiatkowska - Wiceprzewodnicząca Rady Miasta	
Krzysztof Laska - Wiceprzewodniczący Rady Miasta	
Mieczysław Stanisław Równy	Mariusz Kwiatkowski
Alina Rytelewska	Andrzej Pęksa
Tadeusz Malec	Bogusław Konrad
Jerzy Pawluczuk	Robert Krajewski
Anna Krajewska-Polak	Edward Witold Podbielski
Stanisław Dylewski	Mirosław Pędzich
Beata Herman	Jacek Wilczyński
Jacek Bogdan Golanko	Władysław Krzyżanowski
Małgorzata Bartkiewicz	Roman Tadeusz Świedziński

Burmistrz Miasta Ostrow Mazowiecka - Jerzy Bauer

Pierwszy Zastępca Burmistrza Miasta Ostrow Mazowiecka -
Zbigniew Chrupek

Sekretarz Miasta - Bożena Szostak

Skarbnik Miasta - Anna Wilczyńska

Organizacja i koordynacja merytoryczna prac planistycznych:

Paweł Pecura - Biuro Obsługi Inwestycyjnej Miasta i Pozyskiwania
Zewnętrznych Środków Finansowych

Opracowanie dokumentu:

Dr Jacek Sierak - Uczelnia Łazarskiego w Warszawie, dr Marek Ziółkowski - Katedra
Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

SPIS TREŚCI:

Wprowadzenie	5
Część I	
Podstawowe informacje o mieście Ostrow Mazowiecka	8
Część II	
Uwarunkowania i problemy dalszego rozwoju miasta Ostrow Mazowiecka	13
2.1. Szanse i zagrożenia w otoczeniu miasta	13
2.2. Silne i słabe strony miasta.....	15
2.3. Strategiczne problemy dalszego rozwoju miasta	19
Część III	
Cele rozwoju miasta Ostrow Mazowiecka i planowane działania realizacyjne	21
3.1. Podstawowe zasady formułowania celów rozwoju i ich realizacji	21
3.1.1. Zasada rozwoju zrównoważonego	21
3.1.2. Pozostałe zasady	22
3.2. Cele rozwoju	23
3.3. Planowane działania realizacyjne	26
3.4. Priorytetowe działania realizacyjne	33
3.5. Uwarunkowania realizacji ustaleń strategicznych	34
3.5.1. Uwarunkowania zewnętrzne	34
3.5.2. Uwarunkowania wewnętrzne	35
3.6. Zbiorcze zestawienie celów rozwoju i programów strategicznych	39
Część IV	
Spójność zapisów niniejszego dokumentu z ustaleniami strategicznymi na szczeblu rządu RP i województwa mazowieckiego	40
Część V	
Monitoring i ocena efektów realizacji ustaleń strategicznych i rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Ostrow Mazowiecka	47
5.1. Monitoring realizacji ustaleń strategicznych	47
5.2. Ocena efektów realizacji ustaleń strategicznych	48
5.3. Zestaw wskaźników do oceny efektów realizacji ustaleń strategicznych i rozwoju społeczno-gospodarczego miasta	49
5.4. Struktura organizacyjna procesu monitorowania realizacji ustaleń strategicznych i rozwoju społeczno-gospodarczego miasta	53

WPROWADZENIE

W myśl rozwiązań ustawowych władze miasta Ostrow Mazowiecka zobowiązane są do działań na rzecz jak najlepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców. Problemów z tym związanych nie można rozwiązywać „metodą prób i błędów”, czy też kierując się takimi maksymami, jak: funkcjonujemy z “dnia na dzień i jakoś to będzie”, "trzeba żyć dniem codziennym, nie myśleć zbyt wiele o przyszłości, bo i tak będzie inaczej niż przewidywaliśmy". Taki sposób postępowania nie gwarantuje osiągania sukcesów w skutecznym zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców, a także nie sprzyja racjonalnemu gospodarowaniu środkami finansowymi z budżetu miasta. W tej sytuacji nasze działania muszą być wcześniej dogłębnie przemyślane i zaplanowane w kilkunastoletniej perspektywie, a następnie systematycznie rok po roku realizowane.

Podstawą do tego typu działań jest długookresowa i systematyczna polityka rozwoju władz miasta Ostrow Mazowiecka, której podstawowym zadaniem jest znalezienie, a następnie wybór optymalnych - przy danych uwarunkowaniach wewnętrznych i zewnętrznych - celów rozwoju i działań realizacyjnych prowadzących do:

- zapewnienia warunków do rozwoju zrównoważonego,
- stałego zwiększania atrakcyjności lokalizacyjnej (inwestycyjnej) oraz konkurencyjności i rangi miasta w otoczeniu, a w konsekwencji jak najlepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb jego mieszkańców.

Podstawą do tego typu działań jest STRATEGIA ROZWOJU¹, która jest programem określającym długookresowe cele rozwoju oraz wskazującym sposoby ich wykonania w postaci programów strategicznych i zadań (projektów) realizacyjnych. Innymi słowy:

STRATEGIA ROZWOJU to zapis „przyszłości”, do której zmierzamy, to określenie kierunków naszych działań, dzięki którym dokona się przemiana sytuacji obecnej na projektowaną

STRATEGIA ROZWOJU odpowiada więc na podstawowe pytanie: CO POWINNIŚMY ZROBIĆ, ABY JAK NAJLEPIEJ ZASPOKAJAĆ ZBIOROWE POTRZEBY MIESZKAŃCÓW MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA W OKRESIE NASTĘPNYCH KILKUNASTU LAT?, mając oczywiście na uwadze istniejące ramowe warunki jego bieżącego funkcjonowania i dalszego rozwoju, takie jak:

- obowiązujące przepisy prawa dotyczące zasad funkcjonowania i finansowania jednostek samorządu terytorialnego,
- kierunki, priorytety i cele rozwoju województwa mazowieckiego, Polski i Unii Europejskiej,
- dynamikę rozwoju gospodarczego kraju (koniunktura gospodarcza),

¹ Należy podkreślić, że STRATEGIE ROZWOJU uzyskały usankcjonowanie prawne w ustawie z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014r. poz. 1649, Dz. U. z 2015r., poz. 349). W art. 3 ustawodawca stwierdza, że: „Politykę rozwoju prowadzą: Rada Ministrów, samorząd województwa, samorząd powiatowy i **gminny**”, zaś w art. 4.1.” Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie **strategii rozwoju**, programów i dokumentów programowych”.

- rozmiary środków finansowych przeznaczanych z budżetu państwa i województwa mazowieckiego na finansowanie, takich dziedzin (istotnych także dla mieszkańców miasta Ostrow Mazowiecka), jak: przeciwdziałanie bezrobociu, edukacja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, kultura i sztuka, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw, drogi publiczne, transport publiczny, ochrona środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego,
- aktualny poziom rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Ostrow Mazowiecka, będący źródłem jego silnych i słabych stron,
- zasobność budżetu miasta Ostrow Mazowiecka oraz możliwości pozyskiwania dodatkowych zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań gminnych ze źródeł krajowych i zagranicznych, w tym ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

* * *

Dostrzegając konieczność prowadzenia długookresowej i systematycznej polityki rozwoju, w celu jak najlepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców, władze miasta Ostrow Mazowiecka podjęły decyzję o aktualizacji dotychczas obowiązującej STRATEGII ROZWOJU², czego efektem jest niniejszy dokument pt. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA (w skrócie STRATEGIA ROZWOJU). Do podstawowych merytorycznych przesłanek stojących u podstaw tej aktualizacji zaliczyć należy:

- Zakończenie terminu obowiązywania zapisów dotychczasowego dokumentu pt. „Strategia rozwoju Miasta Ostrow Mazowiecka 2003-2015” i wynikająca stąd konieczność aktualizacji istniejących oraz wprowadzenia nowych celów, programów strategicznych i zadań (projektów) realizacyjnych,
- Zapewnienie kompatybilności (spójności) strategicznych kierunków i celów rozwoju Miasta Ostrow Mazowiecka z ustaleniami dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu Polski i województwa mazowieckiego na lata 2014-2020 - jest to wstępny warunek ubiegania się o współfinansowanie środkami pomocowymi Unii Europejskiej realizacji zadań (projektów) prorozwojowych.

Należy wyraźnie podkreślić, że niniejszy dokument pt. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA nie jest „gotową receptą na sukces”, czy też „spisem szczegółowego postępowania”. Jest natomiast dokumentem określającym główne obszary, cele i kierunki prowadzenia długookresowej polityki rozwoju w przestrzeni miejskiej w perspektywie 2030 roku. Skuteczna realizacja zapisów niniejszego dokumentu zależeć będzie od systematyczności i determinacji w działaniach realizacyjnych zarówno obecnych, jak i przyszłych władz miasta Ostrow Mazowiecka, a także sprzyjających uwarunkowań, tkwiących w jego otoczeniu (sytuacja w skali Unii Europejskiej, Polski i województwa mazowieckiego).

Dokument ten jest spójny z ustaleniami (celami i priorytetami) dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i województwa mazowieckiego. Umożliwia to, z punktu widzenia formalnego, ubieganie się Miasta Ostrow Mazowiecka o dofinansowanie przewidzianych do realizacji zadań (projektów) z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Opracowując STRATEGIĘ ROZWOJU posłużono się metodą ekspercko-społeczną, akceptowaną przez organy decyzyjne Unii Europejskiej. Burmistrz Miasta Ostrow

² Dokument pt. „Strategia rozwoju Miasta Ostrow Mazowiecka 2003-2015”.

Mazowiecka zwrócił się do mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji społecznych - poprzez specjalnie stworzoną stronę internetową (zawierającą formularz ankiety) - z prośbą o ich ocenę i propozycje dotyczące: silnych i słabych stron miasta, głównych problemów rozwojowych miasta, celów rozwoju i niezbędnych zadań realizacyjnych. Formularz ankiety został również skierowany do radnych, pracowników Urzędu Miasta i miejskich jednostek organizacyjnych. Zgłoszone propozycje zostały uwzględnione w treści niniejszego dokumentu. W tej sytuacji proces tworzenia niniejszego dokumentu miał charakter uspołeczniony.

Należy wyraźnie zaznaczyć, że zapisy niniejszego dokumentu w żaden sposób nie naruszają ustawowych kompetencji instytucji, podmiotów gospodarczych i organizacji pozarządowych, działających na jego terenie, a także gmin sąsiednich i powiatu ostrowskiego. Jego ustalenia wynikają z zakresu kompetencji, których podstawą jest ustawa o samorządzie gminnym, a także stanowiąc będą podstawę do:

- nawiązywania i rozwoju partnerskiej współpracy z władzami gmin sąsiednich i powiatu ostrowskiego, w celu rozwiązywania wspólnych problemów w sferze społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, ekologicznej i przestrzennej,
- nawiązywania oraz rozwoju partnerskiej współpracy z organizacjami społecznymi i zawodowymi oraz podmiotami gospodarczymi funkcjonującymi na terenie miasta przy realizacji ustaleń niniejszego dokumentu,
- wpływania na stosowne agendy rządowe i władze samorządowe województwa mazowieckiego, aby realizowały ustalenia krajowej oraz wojewódzkiej polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta Ostrow Mazowiecka (zadania ponadlokalne), a także na przedsiębiorstwa ze sfery ponadlokalnej infrastruktury technicznej (elektroenergetyka, gazownictwo, telekomunikacja, komunikacja autobusowa i kolejowa), aby rozszerzały zakres i podnosiły jakość świadczonych usług.

CZĘŚĆ I

PODSTAWOWE INFORMACJE O MIEŚCIE OSTRÓW MAZOWIECKA

Miasto Ostrow Mazowiecka położone jest w północno-wschodniej części Mazowsza w odległości 90 km od Warszawy i 100 km od Białegostoku. Liczy blisko 23 tys. mieszkańców i zajmuje obszar 22 km². Prawa miejskie otrzymało w 1434 roku z rąk mazowieckiego księcia Bolesława IV. Herbem miasta jest stylizowana „ostrowa”, od której wzięło ono swoją nazwę.

Ostrow Mazowiecka leży na skrzyżowaniu ważnych międzynarodowych, krajowych i wojewódzkich drogowych szlaków komunikacyjnych:

- droga krajowa nr 8 wraz z obwodnicą miasta (granica państwa - Kudowa - Wrocław - Piotrków Trybunalski - Warszawa - Białystok - Suwałki - Budzisko - granica państwa) - jest to jedna z najważniejszych dróg kołowych w kraju (stanowi polską część trasy E67), zapewniająca tranzytowe połączenia międzynarodowe na kierunki Niemcy, Czechy - Litwa, Białoruś - droga ta wchodzi w skład systemu tzw. korytarzy transeuropejskich (TEN),
- droga krajowa nr 60 (Ostrow Mazowiecka - Różan - Ciechanów - Płock - Kutno - Łęczyca),

- droga krajowa nr 50 (Ostrow Mazowiecka - Łochów - Mińsk - Mazowiecki, Góra Kalwaria - Mszczonów - Sochaczew - Wyszogród - Płońsk - Ciechanów); wraz z drogą nr 60 tworzą tzw. dużą obwodnicę Mazowsza i Warszawy - rola tych tras jest szczególnie istotna dla międzynarodowych powiązań tranzytowych i krajowych dalekiego zasięgu,

- droga wojewódzka nr 677 (Ostrow Mazowiecka - Łomża),
- droga wojewódzka nr 627 (Sokołów Podlaski - Ostrow Mazowiecka - Ostrołęka).

Tak dogodnie położenie komunikacyjne miasta Ostrow Mazowiecka stanowi jego atut i impuls rozwojowy. Atrakcyjność lokalizacyjna (inwestycyjna) miasta zapewne wzrośnie po wybudowaniu I Pan-Europejskiego korytarza

transportowego, łączącego kraje Europy Zachodniej - przez Polskę - z krajami Bałtyckimi (Litwą, Łotwą i Estonią), czyli korytarza drogowego Via Baltica, który na terenie naszego kraju będzie przebiegał od granicy zachodniej autostradą A2 do Warszawy - potem przez Ostrow Mazowiecką - Łomżę - Szczuczyn - Elk - Suwałki - do przejścia granicznego Budzisko.

Dzięki takiemu położeniu oraz przyjaznej polityce władz Ostrowi Mazowieckiej w odniesieniu do działalności gospodarczej miasto jest siedzibą licznych przedsiębiorstw, spośród których wymienić można: Fabryki Mebli Forte S.A., Kefal Kempisty S.J., Zurad Sp. z o.o., Rolstal Pawłowski, Genderka Sp. z o.o., Krüger Polska Sp. z o.o., Natur Produkt Pharma Sp. z o.o., P.P.H.U.-T. DŁUGPOL Ryszard Długołęcki, Transport Towarowy Szablowski S.C., Miwex s.c. ZPS. Mizgajska E., Wachowski M., PPHU EMMA, Canexpol, Alpla Sp. z o.o., Schneider Polska Technika Samochodowa i Kontenerowa Sp. z o.o., Milkiland - Zakład produkcyjny „Ostrowia” Sp. z o.o., Oscar Sp. z o.o., a także wiele firm transportowych o charakterze międzynarodowym i krajowym oraz ok. 2 tysiące małych i rodzinnych podmiotów gospodarczych. Niestety, nadal - mimo wyraźnego spadku w ostatnich kilku latach - utrzymuje się dość wysokie bezrobocie. Bez pracy w końcu 2014 roku pozostawało 1500 osób (dla porównania w końcu 2011 roku 1849 osób).

Od ponad stu lat (dokładnie od 1898 roku) nieprzerwanie funkcjonuje w Ostrowi Mazowieckiej Bank Spółdzielczy z wyłącznie polskim kapitałem. Posiada swoje placówki w Warszawie, Ostrołęce, Wyszowie, Małkini, Broku, Zaręczach Kościelnych, Andrzejewie, Szulborzu, Lubotyniu, Brańszczyku, Somiance, Jasienicy. Zajmuje miejsce w pierwszej dziesiątce prawie sześciuset polskich banków spółdzielczych pod względem wyników ekonomicznych według corocznych rankingów „Rzeczpospolitej” oraz miesięczników „Bank” oraz „Nowoczesny Bank Spółdzielczy”. W strategię Banku wpisane są działania na rzecz rozwoju regionu i kraju. Jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie i uczestniczy w Grupie BPS

Wyrazem progospodarczej polityki władz Ostrowi Mazowieckiej był fakt, że miasto zostało laureatem prestiżowego konkursu organizowanego przez Forum Biznesu, dodatku do Dziennika Gazeta Prawna pod patronatem Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju uzyskując tytuł „Przyjazna Gmina 2014”, stając się zarazem „Liderem Samorządności”. Uzyskanie tego prestiżowego wyróżnienia wpływa niewątpliwie na poprawę wizerunku miasta, jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto, władze Ostrowi Mazowieckiej miasta stawiają na ścisłą współpracę na poziomie partnerstwa publiczno-prywatnego, zwłaszcza w trójkącie biznes-nauka-samorząd, wzrost atrakcyjności lokalizacyjnej (inwestycyjnej) miasta, działania promocyjne oraz zwiększenie funkcjonalności Ratusza, by poprawić, jakość obsługi interesantów.

Dużą wagę władze miasta Ostrow Mazowiecka przywiązują do ochrony środowiska. W trosce o nie wybudowano wysokowydajną oczyszczalnię ścieków oraz najnowocześniejszy w tej części kraju zakład segregacji odpadów, a także wdrożono program ich selektywnej zbiórki. Poważną część miejskich inwestycji stanowi budowa infrastruktury drogowej.

Władze miasta dbają także o zaspokajanie potrzeb mieszkańców w takich dziedzinach życia społecznego jak: pomoc społeczna, edukacja, kultura, sport i rekreacja. W mieście aktywnie działa m.in. Ośrodek Wsparcia Dziennego, funkcjonują filie dwóch wyższych uczelni: Prywatnej Wyższej Szkoły Ochrony Środowiska w Radomiu - Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Ostrowi Mazowieckiej oraz Wydział Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku. W roku 2009 oddano do użytku pierwszy etap Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem” - kryta pływalnia wraz z jakuzzi, zjeżdżalnią, brodzikiem, bieżniami wodnymi, saunami oraz pełnowymiarowa hala sportowa ze ścianą wspinaczkową wraz z nowym system komunikacyjnym, parkingami i terenami zieleni.

Mimo nie zawsze zadowalających warunków technicznych obiektów i braków sprzętowych aktywnie funkcjonują animatorzy życia kulturalnego i sportowego. Jednym z ważniejszych organizatorów i animatorów życia kulturalnego w mieście jest Miejski Dom

Kultury (MDK), którego celem i zadaniem jest upowszechnianie kultury w społeczeństwie, edukacja kulturalna, tworzenie dóbr kultury, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych, tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze. W MDK prowadzone są różnorodne zajęcia: plastyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, taneczne w zespołach: Zespół Pieśni i Tańca „BezWianka”, Zament, Mini Zament, Zamenciki I, Zamenciki II, Chaos, Rytmika Smyka, Dziecięcy Zespół Ludowy, wokalne (Ostrowskie Studio Piosenki, Zespół Retro Band, zajęcia kształcenia słuchu i teorii muzyki), muzyczne, teatralne (dziecięco-młodzieżowa grupa teatralna, grupa teatralna UTW), zajęcia rekreacyjno-zdrowotne oraz młodzieżowej grupy PaT. W Miejskim Domu Kultury prowadzony jest Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW), w ramach którego odbywają się cyklicznie w każdy wtorek wykłady i działają sekcje: literacka, zdrowego stylu życia, turystyczna, plastyczna, krawiecka, kulinarna oraz prowadzone są zajęcia rekreacyjno-taneczne. Niezależnie od działań UTW w Miejskim Domu Kultury funkcjonują: Klub Seniora „Złota Jesień”, Klub Seniora „Pogodna Przysia”, Klub Kolorowej Nitki, Klub Wolontariusza. MDK organizuje cykliczne spotkania z gwiazdami, spektakle teatralne, koncerty, przeglądy i festiwale (np. Ogólnopolski Festiwal Polskiej Piosenki Filmowej, OstrowMaz Rock Festiwal, Wakacyjny Festiwal DJ, Ogólnopolski Festiwal Tańca „Wirujący Krąg” oraz Dni Ostrowi z Jarmarkiem Księżnej Anny. Kino „OSTROVIA” prowadzone przez Miejski Dom Kultury pracuje w ramach ogólnopolskiej sieci kin studyjnych i lokalnych. Po cyfryzacji w październiku 2012 roku wyświetla filmy na nośnikach cyfrowych. Pozwala to zapewnić mieszkańcom miasta aktualny i atrakcyjny repertuar filmowy łącznie z seansami premierowymi filmów polskich, europejskich i światowych. MDK współpracuje z Miejską Biblioteką Publiczną, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Środowiskowym Domem Samopomocy i innymi jednostkami organizacyjnymi miasta. Spotkania Klubów Seniora odbywają się w Centrum Dialogu Społecznego a wykłady Uniwersytet Trzeciego Wieku odbywają się w kinie „Ostrowia”. W ramach prowadzonych działań na rzecz społeczności lokalnej MDK współpracuje z przedszkolami, szkołami i instytucjami pozarządowymi działającymi w Ostrowi Mazowieckiej i na terenie powiatu.

Funkcjonująca w mieście Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej mieszcząca się od 1956 roku w zabytkowej kamienicy przy ul. 11-go Listopada na trwałe wpisała się w „krajobraz Miasta”. Liczący ponad 100 tys. woluminów księgozbiór pozwala na zaspokajanie potrzeb edukacyjnych i informacyjnych społeczności lokalnej. Biblioteka umożliwia bezpłatne korzystanie z Internetu, udostępnia 60 tytułów prasy. Ostrowska Książnica poza statutową działalnością jaką jest gromadzenie i udostępnianie księgozbioru rozszerza swoją ofertę o działalność kulturalno-oświatową, w ramach której organizowane są: imprezy cykliczne promujące książki i zachęcające do czytania, spotkania autorskie, wykłady, gawędy historyczne. Bardzo ważna jest w tym wszystkim rola Biblioteki, odpowiedzialnej za zachowanie dziedzictwa kulturowego i przekazywanie go przyszłym pokoleniom.

Miejskie uroczystości ubarwia i uatrakcyjnia Młodzieżowa Orkiestra Dęta biorąca swój początek z powstałej w 1904 roku, orkiestry strażackiej. W jej repertuarze znajdują się utwory muzyki poważnej, marszowej, rozrywkowej i biesiadnej, oraz pokazy musztry parady.

Z kolei, działalnością sportowo-rekreacyjną na terenie miasta zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, który jest administratorem wielofunkcyjnego pawilonu sportowego, kortów tenisowych, Ogródka Jordanowskiego, stadionu sportowego oraz nowo wybudowanego obiektu przy ul. H. Trębickiego 10, w skład którego wchodzi m.in. kryta pływalnia i hala sportowa. Moda na sportowy styl życia przejawia się dużym

zainteresowaniem w korzystaniu z oferowanych form takich, jak: joga, siłownia, aerobik, step, TBC, sauna, korektywa wad postawy, gimnastyka kręgosłupa, masaż rehabilitacyjny oraz kręgielnia i ścianka wspinaczkowa. Dużą rolę w popularyzacji sportu masowego odgrywają amatorskie ligi siatkówki i piłki nożnej, turnieje tenisowe oraz brydża sportowego. Tu również działają kluby sportowe: Ludowy Klub Sportowy OSTROWIANKA (koszykówka, lekkoatletyka), piłkarski Klub Sportowy OSTROVIA, Uczniowski Ostrowski Ludowy Klub Atletyczny UOLKA (podnoszenie ciężarów, boks), PUKS "Orka", Ostrowski Klub Koszykówki SOKÓŁ, Ostrowski Klub Karate Kyokushin, UKS Boxing Team, Academia Gorila. Zawodnicy ostrowskich klubów zdobywają medale i tytuły mistrzowskie na zawodach krajowych jak i międzynarodowych. MOSiR jest organizatorem cyklicznych imprez sportowych, z których najbardziej spektakularne to: Debiuty Wszech Federacji World Fitness Federation, World Body Building Federation i World Physique Federation., a także imprezy o charakterze lokalnym: gimnazjady, olimpiady i turnieje dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz turnieje tenisa ziemnego i stołowego, rozpoczęły się również coroczne olimpiady dla przedszkolaków.

Władze miasta Ostrow Mazowiecka troszczą się o jak najlepsze warunki nauki i wychowania w miejskich placówkach oświatowych. Na terenie miasta funkcjonują trzy przedszkola publiczne, cztery szkoły podstawowe, cztery gimnazja, szkoła specjalna i muzyczna. Edukację na poziomie ponadgimnazjalnym zapewniają dwa Zespoły Szkół oraz legitymujące się stuletnią tradycją Liceum Ogólnokształcące.

Od 2012 roku funkcjonuje „Mapa aktywności organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Ostrow Mazowiecka”. Jest to wykaz służący do systematycznego przekazywania mieszkańcom oraz wszystkim podmiotom zainteresowanym działalnością pożytku publicznego, aktualnych informacji o organizacjach pozarządowych działających na terenie Miasta i na rzecz jego mieszkańców. Dotychczas w „Mapie Aktywności” znalazły się następujące organizacje:

- Fundacja AMF Nasza Droga,
- Ludowy Klub Sportowy „Ostrowianka”,
- Okręg Mazowiecki Polskiego Związku Wędkarskiego koło nr 64 w Ostrowi Mazowieckiej,
- Ostrowskie Stowarzyszenie na Rzecz Bezpieczeństwa Miasta i Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej,
- Ostrowskie Stowarzyszenie Razem-Więcej,
- Ostrowskie Towarzystwo Inicjatyw Kulturalno Oświatowych OTIKO,
- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział w Ostrowi Mazowieckiej,
- Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej Oddział Terenowy w Ostrowi Mazowieckiej,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej,
- Polski Związek Niewidomych,
- Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat Ostrowski,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Iskierka”,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Przystań”,
- Stowarzyszenie Promujące Abstynencję i Zdrowy Styl Życia „Zacznij Od Nowa”,
- Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Rodzina”,
- Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski „Podaruj Uśmiech”,
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej,

- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Koło Miejsko-Gminne w Ostrowi Mazowieckiej,
- Ostrowski Klub Koszykówki „SOKÓŁ”,
- Klub Abstynenta „TANTAL”,
- Stowarzyszenie Przewoźników Krajowych i Międzynarodowych oraz Spedytorów Ziemi Ostrowskiej,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – oddział powiatowy,
- Związek Sybiraków,
- Spółdzielnia Socjalna Centrum Terapeutyczno-Opiekuńcze „Amelia”,
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych, koło Nr 5.

Na terenie miasta Ostrow mazowiecka funkcjonują następujące media lokalne: Telewizja AMAZING Ostrow Mazowiecka, EXTRA TV, Ostrowski Portal Internetowy (www.ostrowmaz.com) oraz Portal Internetowy www.OstrowMaz24.pl <http://www.ostrowmaz24.pl/>

Miasto Ostrow Mazowiecka jest partnerem miast: włoskiego Brembate di Sopra, rosyjskiego Riazania i ukraińskiego Zaslavia.

W Ostrowi Mazowieckiej funkcjonuje unikalne w skali kraju Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej, którego założycielem jest Pan Zbigniew Banaszek. Gromadzi ono eksponaty i pamiątki związane z historią Kresów i jednostek wojskowych stacjonujących na terenach znajdujących się w granicach dzisiejszego powiatu ostrowskiego od końca XVIII wieku do czasów obecnych, a także eksponaty i pamiątki związane z dziejami Ziemi Ostrowskiej od średniowiecza do chwili obecnej. Muzeum prowadzi również działalność edukacyjną propagującą historię ostrowskiego garnizonu i Ziemi Ostrowskiej poprzez wystawy okolicznościowe, rekonstrukcje i plenerowe widowiska historyczne, lekcje historii oraz wspieranie Grupy Rekonstrukcji Historycznych „Garnizonu Ostrow”

Leżąca wśród lasów Puszczy Białej Ostrow Mazowiecka stwarza możliwości rekreacji, grzybobrania, wędkarstwa i turystyki rowerowej. Godną uwagi jest trasa rowerowa im. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego, rozpoczynająca się przy stawie miejskim w Ostrowi Mazowieckiej, a kończąca swój bieg na nadbużańskiej plaży w Broku.

CZĘŚĆ II

UWARUNKOWANIA I PROBLEMY DALSZEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

2.1. Szanse i zagrożenia w otoczeniu miasta

Rozwój miasta Ostrow Mazowiecka (jak i każdej innej gminy) jest silnie uzależniony od otoczenia (powiatowego, wojewódzkiego, krajowego i międzynarodowego), które z jednej strony stwarza szanse, z drugiej zaś stanowi zagrożenia dla jego dalszego rozwoju³. Władze miasta powinny stale śledzić (monitorować) zmiany w otoczeniu, aby z jednej strony wykorzystywać szanse (np. środki pomocowe UE), z drugiej zaś mieć na uwadze zagrożenia i uwzględniać je w działaniach na rzecz dalszego rozwoju miasta.

Kluczowe szanse rozwojowe miasta Ostrow Mazowiecka, tkwiące w jego otoczeniu (czynniki wspierające dalszy rozwój)	Kluczowe zagrożenia rozwojowe miasta Ostrow Mazowiecka, tkwiące w jego otoczeniu (czynniki ograniczające i hamujące dalszy rozwój)
OTOCZENIE KRAJOWE	
Prowadzenie przez państwo skutecznej polityki gospodarczej. Rozwój innowacyjnych gałęzi przemysłu. Rozwiązania prawne i finansowe ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej.	Recesja gospodarcza, skutkująca wzrostem rozmiarów bezrobocia. Pogarszanie się warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
Wspieranie rozwoju subregionalnych miast powiatowych.	Kryzys finansów publicznych.
Dalszy rozwój i modernizacja systemu transportowego, zwłaszcza drogowego i kolejowego.	Brak stabilności finansowej jednostek samorządu terytorialnego niezbędnej do realizowania zadań inwestycyjnych.
Wspieranie rewitalizacji obszarów zdegradowanych (zmarginalizowanych) miast. Stworzenie krajowej polityki miejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do miast małych i średnich.	Nadmierne obciążenie fiskalne osób fizycznych i podmiotów gospodarczych oraz jednostek samorządu terytorialnego negatywnie wpływające na skalę i tempo procesów rozwojowych.

³ Przez **SZANSE** (obecną i potencjalną) należy rozumieć różne czynniki, okoliczności, zjawiska i procesy występujące w otoczeniu miasta, które mogą mieć korzystny (pozytywny) wpływ na jego funkcjonowanie i dalszy rozwój. Szanse mogą więc stać się bodźcami rozwoju miasta. Przez **ZAGROŻENIE** (obecne, potencjalne) należy rozumieć uzasadnione zjawisko, okoliczność, zdarzenie lub proces występujący w otoczeniu miasta, które mogą mieć niekorzystny (negatywny) wpływ na jego funkcjonowanie i dalszy rozwój. Zagrożenia stanowią więc bariery, utrudnienia w rozwoju miasta. Nie pozwalają one również na pełne wykorzystanie szans rozwojowych tkwiących w otoczeniu miasta i jego silnych stron oraz likwidacji jego słabych stron, a także mogą być przyczyną konieczności poniesienia dodatkowych kosztów związanych z jego bieżącym funkcjonowaniem i dalszym rozwojem.

Dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy, w tym rozwój szkolnictwa zawodowego.	Rozwiązania prawne na rzecz poprawy życia mieszkańców skutkujące zmniejszaniem się dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Brak rekompensat z tego tytułu.
Zapewnienie wszystkim obywatelom dostępu do szerokopasmowego Internetu.	Wysokie koszty energii i życia wynikające z konieczności dostosowania się Polski do wymogów „pakietu klimatycznego” UE.
Aktywna polityka prorodzinna.	Brak systemowych zachęt w kierunku wykorzystywania czystych źródeł energii i wzrostu ilości odpadów poddawanych odzyskowi.
Stała poprawa dostępności do usług medycznych, zwłaszcza lekarzy specjalistów. Informatyzacja służby zdrowia, ze szczególnym naciskiem na elektroniczną rejestrację wizyt, elektroniczne skierowanie, elektroniczną receptę, elektroniczny dostęp do dokumentacji medycznej.	Zagrożenia w dostawach energii elektrycznej, zwłaszcza w okresach szczytowego zapotrzebowania.
Zapewnienie należytej opieki osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej - rozwój opieki społecznej. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej - zwiększenie liczby miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Komercjalizacja przestrzeni miejskiej, w tym degradacja przestrzeni publicznych.
Stała poprawa jakości zasobów środowiska przyrodniczego, ograniczenie emisji zanieczyszczeń i wzrost świadomości proekologicznej obywateli.	Przejmowanie przez drogi lokalne i regionalne funkcji tranzytowych z powodu projektowania ich pod kątem przelotowego ruchu samochodowego i pomijania potrzeb społeczności lokalnych. Wzrost natężenia ruchu samochodowego z powodu niskiej jakości połączeń transportem zbiorowym (częstotliwość, wygoda, szybkość, koszty).
OTOCZENIE WOJEWÓDZKIE I POWIATOWE	
Największy potencjał ludnościowy i gospodarczy województwa mazowieckiego w skali kraju. Lider przedsiębiorczości.	Pogłębianie się polaryzacji przestrzennej między: Warszawą a pozostałymi obszarami województwa, miastami o znaczeniu regionalnym i subregionalnym, miastami a obszarami wiejskimi.
Korzystne położenie województwa mazowieckiego w ciągach europejskich korytarzy transportowych z węzłem w Warszawie.	Niski poziom przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców.
Coraz pełniejsza sieć autostrad i dróg ekspresowych w głównych korytarzach transportowych województwa - zakończenie modernizacji drogi S8 do parametrów drogi ekspresowej na całym odcinku w relacji Warszawa - Białystok.	Brak rozbudowanego systemu partnerstwa i współpracy między samorządem terytorialnym a środowiskiem przedsiębiorców i sferą nauki.
Rozwinięta sieć drogowa łącząca Warszawę z ośrodkami regionalnymi i subregionalnymi województwa oraz innymi regionami w kraju. Wykorzystanie potencjału pasażerskiego transportu szynowego.	Pogłębianie się zjawiska wykluczenia społecznego. Duża liczba osób korzystająca z pomocy społecznej. Niska dostępność usług socjalnych dla osób zależnych, w tym starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

Wysoki poziom wykształcenia mieszkańców miast regionalnych i subregionalnych. Dobrze rozwinięty system i sieć szkolnictwa wyższego.	Niedostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb starzejącego się społeczeństwa, osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
Znaczne zasoby przyrodnicze i dziedzictwa kulturowego, tworzące podstawy do rozwoju turystyki. Atrakcyjne tereny rekreacyjno-wypoczynkowe wokół Ostrowi Mazowieckiej - miasto otoczone jest Puszcą Białą, zaś w jego pobliżu znajdują się tereny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego.	Degradacja przestrzeni miejskiej i krajobrazu, nadmierne zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i hałas ponad dopuszczalne normy. Rozwój zjawiska niekontrolowanej (sub)urbanizacji powodujący zatarcie granic pomiędzy miastem a wsią oraz związane z tym koszty infrastruktury technicznej i społecznej. Wyludnianie się centrów miast.
Korzystne warunki sprzyjające wykorzystaniu energii odnawialnej, szczególnie energii słonecznej, biomasy i biogazu.	Rosnące trudności ze znalezieniem pracy wśród osób w wieku 18-24 i powyżej 55 roku życia.
Poprawa bezpieczeństwa energetycznego poprzez budowę nowych powiązań (sieci przesyłowych).	Niska jakość infrastruktury drogowej i kolejowej oraz słaba wewnątrz-regionalna dostępność komunikacyjna. Niski poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego.
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń poprzez rozwój czystych technologii. Ograniczenie zużycia energii, w tym przez rozwój energooszczędnych technologii, szczególnie w przemyśle i budownictwie.	Niski poziom selektywnej zbiórki odpadów i odzysku odpadów (recykling), problemy ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, odpadami niebezpiecznymi.
Ograniczenie emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza poprzez upowszechnianie transportu zbiorowego i rowerowego.	Przestarzałe technologie produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, co grozi przerwami w jej dostawie.
Stały wzrost aktywności społecznej oraz działalności organizacji pozarządowych i wolontariatu.	

2. 2. Silne i słabe strony miasta

Silne i słabe strony miasta Ostrow Mazowiecka wynikają z zasobów, zjawisk, zdarzeń i procesów tkwiących wewnątrz niego⁴. Ich enumeracja jest swoistą „samooceną” osiągniętego dotąd poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, a także wskazuje na jego potencjał rozwojowy.

Silne strony miasta Ostrow Mazowiecka (czynniki stymulujące i wspierające jego dalszy rozwój jako całości i poszczególnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego)	Słabe strony miasta Ostrow Mazowiecka (czynniki ograniczające i hamujące jego dalszy rozwój jako całości i poszczególnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego)
Atrakcyjne położenie miasta (droga ekspresowa S-8) oraz w europejskim korytarzu transportowym łączącym Europę Zachodnią z krajami bałtyckimi (planowana Via Baltica S-61). Miasto przecina linia	Planowana likwidacja zjazdu i wjazdu na obwodnicę miasta przy ul. Lubiejewskiej. Brak wschodniej obwodnicy miasta.

⁴ **SILNE STRONY** to te dziedziny życia społeczno-gospodarczego w mieście, które w sposób korzystny (pozytywny) wpływają na warunki życia mieszkańców i funkcjonowanie podmiotów gospodarczych. **SŁABE STRONY** są konsekwencją ograniczeń szeroko rozumianych zasobów miasta. Wpływają one niekorzystnie (negatywnie) na warunki życia mieszkańców i funkcjonowanie podmiotów gospodarczych.

kolejowa nr 34 w relacji Ostrołęka - Małkinia (przy ul. Lubiejewskiej znajduje się punkt przeładunku towarów).	
Przyznanie miastu Ostrow Mazowiecka wyróżnienia „Miejsce przyjazne rowerom” przez jeden z największych portali internetowych dla rowerzystów MojRower.pl (2014r.).	
Miasto Ostrow Mazowiecka zostało laureatem prestiżowego konkursu organizowanego przez Forum Biznesu (dodatku do Dziennika Gazeta Prawna) pod patronatem Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju - zdobycie tytułu „Przyjazna Gmina 2014” informuje potencjalnych inwestorów o sprzyjających warunkach, jakie Miasto może im zapewnić i staje się zarazem „Liderem Samorządności” (2015 r.).	
MIESZKAŃCY I DZIEDZICTWO HISTORYCZNE	
Dobry poziom wykształcenia mieszkańców. Duży potencjał siły roboczej.	Niski przyrost naturalny. Postępujący proces starzenia się mieszkańców miasta.
Aktywna działalność organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie miasta.	Emigracja młodych, wykształconych ludzi do większych ośrodków miejskich.
Wysoki stopień identyfikacji mieszkańców z miastem.	Wysoki poziom bezrobocia, zwłaszcza wśród ludzi młodych, osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, kobiet oraz osób starszych - stopa bezrobocia wynosiła pod koniec 2014 roku - 14,5%, przy średniej krajowej 10,4%.
Bogata historia miasta - jego symbolem jest Księżna Anna Mazowiecka. W Ostrowi mieszkał rtm. Witold Pilecki wraz z rodziną.	Brak systemu stypendialnego dla młodych uzdolnionych uczniów oraz studentów z rodzin ubogich z terenu miasta.
Dbałość o podtrzymywanie tradycji historycznej i o upamiętnienie Ziemi Ostrowskiej - na jego terenie znajdują się miejsca pamięci historycznej oraz szlak Księżąt Mazowieckich. Funkcjonuje unikalne w skali kraju Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej.	Niewystarczająca ilość miejsc dla młodzieży, gdzie mogłaby spędzić bezpiecznie i aktywnie wolny czas.
	Mała integracja oraz aktywność społeczna mieszkańców.
GOSPODARKA LOKALNA	
Dobrze rozwinięty handel i usługi komercyjne, w tym transportowe.	Niskie zaangażowanie istniejących podmiotów gospodarczych w działalność społeczną na rzecz mieszkańców (sportową, kulturalną).
Możliwość pozyskania i zagospodarowania terenów jednostki wojskowej pod inwestycje.	Niedostateczna współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami.
Duża liczba podmiotów gospodarczych o charakterze transportowym i budowlanym.	Niewielkie obszary nadające się do działalności gospodarczej (produkcja, składy, magazyny).
Funkcjonowanie na terenie miasta przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego: Fabryki Mebli FORTE, Krüger, NP Pharma, Alpla, Schneider Polska, Milkiland oraz około dwa tysiące małych i średnich rodzimych przedsiębiorców.	Niskie zainteresowanie ze strony nowych inwestorów działalnością na terenie miasta.
Funkcjonowanie wielu firm transportowych oraz Stowarzyszenia Przewoźników Krajowych i Międzynarodowych oraz Spedytorów Ziemi Ostrowskiej.	Znaczne zagęszczenie sieci sklepów wielkopowierzchniowych w centrum miasta.
Dobrze rozwinięty tzw. sektor okołobiznesowy - banki, instytucje ubezpieczeniowe, związki	

i stowarzyszenia biznesowe, biura rachunkowe.	
ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	
Relatywnie duży odsetek terenów leśnych w ogólnej powierzchni miasta.	Przewaga gleb o niskiej klasie bonitacyjnej V i VI, gleby mało urodzajne.
Brak uciążliwych dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi zakładów przemysłowych.	Brak inwentaryzacji dendrologicznej zieleni miejskiej.
Dbłość o ochronę środowiska - funkcjonuje nowoczesna, wysokowydajna oczyszczalnia ścieków oraz nowoczesny zakład segregacji odpadów.	Mała ilość terenów zieleni urządzonej - parki, zieleńce, skwery.
Opracowanie dokumentu pt. „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Ostrow Mazowiecka do 2020 roku”.	Skażone tereny (groźba skażenia ujęć wody miejskiej): teren po byłym zakładzie nasycalni PKP oraz przy ul. Pasażerskiej i ul. Torowej.
Stosunkowo duża oferta nieruchomości gruntowych pod jednorodzinne budownictwo mieszkaniowe.	Niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii - dominuje ogrzewanie węglem w budownictwie jednorodzinnym, co skutkuje skażeniem atmosfery.
	Niska estetyka miasta, bałagan architektoniczny (nieład przestrzenny) - zaniedbane centrum miasta, wszechobecne budy i kramy na ulicach, reklamy i szyldy o złej jakości „zaśmiecające” przestrzeń miejską.
	Występowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.
	Nieaktualne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.
USŁUGI TECHNICZNE (INFRASTRUKTURA TECHNICZNA)	
Funkcjonowanie 5 linii komunikacji miejskiej.	Zły stan infrastruktury drogowej. Niewystarczająca ilość parkingów i miejsc postojowych, duży odsetek dróg o nawierzchni gruntowej, brak rond na kluczowych skrzyżowaniach w mieście.
Funkcjonowanie ścieżki rowerowej im. Wojciecha B. Jastrzębowskiego łącząca Ostrow Mazowiecką z gminą Brok.	Niewielka liczba ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych.
Lądowisko Ostrow Mazowiecka - Grądy.	Niedobory w sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej) oraz gazowej.
Uchwalenie przez Radę Miasta „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, będących w posiadaniu ZGK w Ostrowi Mazowieckiej na lata 2016-2018”.	Niewystarczająca infrastruktura w zakresie odwodnienia terenów najniżej położonych.
Przebudowa i modernizacja Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych zlokalizowanego w Starym Lubiejewie k/Ostrowi Mazowieckiej - Etap I i II.	Brak rezerwowego ujęcia wody pitnej dla miasta.
	Zaniedbany dworzec autobusowy PKS.
	Utrudnienia w komunikacji wewnętrznej po planowanej likwidacji węzła „Łomża”.
	Nieeksploatowane tory kolejowe w zakresie przewozów pasażerskich (tylko przewozy towarowe).
USŁUGI SPOŁECZNE (INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA)	
Duży nacisk na rozwój edukacji i sportu wśród młodzieży.	Niedostateczna liczba miejsc w przedszkolach.
Dobre warunki nauczania w szkołach	Brak szkół policealnych i pomaturalnych.
Budowa Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem” - I etap (hala sportowa, pływalnia	Brak aktualnego programu rewitalizacji Miasta.

Dobrze rozwinięte zaplecze sportowe w postaci hal sportowych: dwie w budynkach MOSiR, hala sportowa przy ZSP nr 1, hala sportowa przy Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika, 3 „orliki”.	
Ogródek Jordanowski, Gród Księżąt Mazowieckich, Staw Miejski.	Słaby rozwój budownictwa mieszkaniowego - niedostateczna liczba mieszkań spółdzielczych, społecznych, komunalnych i socjalnych.
Aktywna działalność Centrum Dialogu Społecznego, Centrum Integracji Społecznej oraz Świetlicy Socjoterapeutycznej.	Zły stan techniczny komunalnych zasobów mieszkaniowych ze względu na ich wiek.
Wysoki poziom jakościowy usług świadczonych przez Miejski Dom Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Miejską Bibliotekę Publiczną	Zły stan techniczny budynku Szkoły Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki (budynek „małej szkoły” przy ul. Partyzantów 21).
Duża aktywność środowisk twórczych i sportowych	
Aktywna działalność Teatru Scena Kotłownia	Przestarzały stan stadionu miejskiego.
Aktywna działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - rozwinięte formy pomocy dla osób i rodzin potrzebujących.	Niszczone zabytki miejskie - Jatki, Miejska Biblioteka Publiczna oraz budynki historyczne np. Stara Elektrownia.
Miasto przystąpiło do Programu odnowy i rewitalizacji zabytków wspólnie z innymi samorządami w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych - liderem subregionu jest Ostrołęka, zaś łączna suma środków o jakie wystąpił region to 370 mln zł.	Niewystarczająca powierzchnia użytkowa Miejskiego Domu Kultury oraz zły stan techniczny kina „OSTROVIA”.
Funkcjonowanie Spółdzielni socjalnej „AMELIA”	Brak miejskiego muzeum, galerii i salonu sztuki.
	Brak siłowni plenerowych i placów zabaw dla dzieci.
	Duża ilość mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.
	Brak Ośrodka interwencji kryzysowej oraz Całodobowego ośrodka dla osób niepełnosprawnych i potrzebujących wsparcia psychologicznego.
	Brak kawiarni i hostelu prowadzonego przez osoby niepełnosprawne oraz zakładu pracy chronionej i ośrodka szkoleniowego dla osób niepełnosprawnych.
	Brak mieszkań chronionych, stołówki i noclegowni dla bezdomnych.
	Niedostateczny dostęp do specjalistycznych usług medycznych - zbyt długie kolejki.
	Niedostateczna współpraca z organizacjami pozarządowymi.
	Brak domu dziennego pobytu dla seniorów.
USŁUGI ADMINISTRACYJNE	
Działania Urzędu Miasta na rzecz doskonalenia systemu zarządzania - 13 osobowy zespół pracowników dokonał samooceny według modelu CAF (<i>Common Assessment Framework</i>), który jest stosowany w całej Unii Europejskiej.	Niedostateczna promocja miasta w otoczeniu.
	Niedostateczna informacja o wydarzeniach i imprezach odbywających się na terenie miasta.
BUDŻET MIASTA	
Nominalny (+21%) i realny (+11,7%) wzrost dochodów ogółem w latach 2010-2015.	Niska dynamika przyrostu subwencji ogólnej, w szczególności subwencji oświatowej, co jest zjawiskiem niekorzystnym w warunkach wzrastających kosztów funkcjonowania szkół i innych

	placówek oświatowych.
Nominalny i realny przyrost w latach 2010-2015 dochodów własnych (realnie +14,2%) oraz nieco wyższy (realnie +18,5%) z udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT).	Stosunkowo niskie w porównaniu z istniejącym zakresem potrzeb inwestycyjnych wartości pozyskanych środków z dotacji unijnych i towarzyszący temu ograniczony potencjał pozyskiwania zwrotnych źródeł finansowania.
Pozyskanie w latach 2010-2015 dotacji unijnych w łącznej kwocie przekraczającej 8,7 mln zł, podwyższających poziom dochodów budżetowych służących finansowaniu zadań inwestycyjnych.	
Wysoki udział dochodów własnych (w tym udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa) w dochodach ogółem budżetu miasta.	
Wprowadzenie "budżetu obywatelskiego".	
WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM	
	Brak należytej współpracy z okolicznymi gminami w rozwiązywaniu kluczowych ponadlokalnych problemów.
	Niedostatecznie aktywna współpraca z miastami partnerskimi.
	Mała aktywność Międzygminnego Związku „Ziemia Ostrowska”.
	Funkcjonowanie dwóch gmin Ostrów Mazowiecka - miejskiej i wiejskiej.

2.3. Strategiczne problemy dalszego rozwoju miasta

Główne problemy to określone uciążliwości, bariery i ograniczenia w rozwoju społeczno-gospodarczym miasta Ostrów Mazowiecka. Wpływają one negatywnie na warunki życia jego mieszkańców i funkcjonowanie podmiotów gospodarczych. Stanowią one podstawę do formułowania celów rozwoju miasta, a następnie programów strategicznych i zadań (projektów) realizacyjnych.

Katalog głównych problemów dalszego rozwoju miasta Ostrów Mazowiecka (problemy wymagające podjęcia działań naprawczych)
Migracja ludzi młodych i wykształconych osób do dużych miast lub za granicę.
Wysokie bezrobocie, brak miejsc pracy, zwłaszcza dla ludzi młodych.
Brak atrakcyjnych terenów i ofert inwestycyjnych (lokalizacyjnych) dla kapitału zewnętrznego.
Niedostateczna liczba miejsc w przedszkolach, brak żłobka.
Brak budownictwa komunalnego, deweloperskiego, spółdzielczego, społecznego, mieszkań socjalnych i chronionych. Niedostateczny stan techniczny komunalnych zasobów mieszkaniowych.
Niedostateczna ilość terenów zieleni urządzonej, brak siłowni plenerowych i placów zabaw dla dzieci.
Braki w obiektach i urządzeniach infrastruktury technicznej - sieć kanalizacyjna (sanitarna i deszczowa), sieć gazowa, układ drogowo-uliczny wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, ścieżki rowerowe, brak rond na kluczowych skrzyżowaniach w mieście.

Nieład przestrzenny, niska estetyka miasta, zwłaszcza obszaru śródmiejskiego.
Zły stan techniczny obiektów kultury i sportu.
Występowanie obszarów zdegradowanych wymagających rewitalizacji.
Zdezaktualizowane Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta oraz Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.
Niedostateczny dialog i partnerska współpraca w relacji: władze miasta - organizacje pozarządowe - przedsiębiorcy - sąsiednie gminy - starostwo powiatowe. Mała aktywność Międzygminnego Związku „Ziemia Ostrowska”.

CZĘŚĆ III

CELE ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA I PLANOWANE DZIAŁANIA REALIZACYJNE

3.1. Podstawowe zasady formułowania celów rozwoju i ich realizacji

3.1.1. Zasada rozwoju zrównoważonego

ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY⁵ oznacza nowy sposób podejścia do rozwiązywania problemów społeczno-gospodarczych oraz ekologiczno-przestrzennych w skali globalnej, krajowej, regionalnej i lokalnej. Składa się on z następujących podstawowych elementów:

- rozwój społeczno-gospodarczy i zagospodarowanie przestrzenne zharmonizowane ze środowiskiem przyrodniczym tak, aby nie powodować nieodwracalnych zmian w zasobach i walorach przyrody - równowaga pomiędzy celami społecznymi, gospodarczymi i ekologicznymi,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- preferowanie i wspieranie proekologicznych kierunków rozwoju gospodarki, zmierzających do minimalizowania zużycia surowców i energii oraz emisji zanieczyszczeń do środowiska przyrodniczego,
- troska o materialne i niematerialne zasoby dziedzictwa kulturowego,
- planowanie dla przyszłości, czyli rozwiązując dzisiejsze problemy nie zapominajmy o przyszłych pokoleniach i jego potrzebach,
- szeroki udział różnych grup społecznych w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunków i tempa procesów rozwojowych.

Istotą ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO jest więc nadanie rozwojowi cywilizacyjnemu takiego kierunku, który przyczyniać się będzie z jednej strony do trwałej poprawy jakości życia człowieka, z drugiej zaś do zachowania walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnej czynnej ich ochronie.

Należy podkreślić, że we wspólnej polityce rozwoju Unii Europejskiej ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY jest traktowany jako strategiczna zasada działania (planistyczna i realizacyjna) w sferze społecznej, gospodarczej i ekologicznej. Oparta na niej ochrona środowiska musi być uwzględniana we wszystkich sferach aktywności i na wszystkich etapach działań władz publicznych, obywateli i podmiotów gospodarczych, tj. planowania i podejmowania decyzji, wdrażania przyjętych ustaleń oraz kontroli postępów w ich realizacji. Także przepisy prawa w Polsce tworzą podstawy dla urzeczywistniania zasady ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO, co znalazło swój wyraz w zapisach Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku, jak też w ustawach: prawo ochrony środowiska oraz o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Planowanie i podejmowanie decyzji na szczeblu poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego dotyczących celów działania i przedsięwzięć realizacyjnych

⁵ Rozwój zrównoważony to taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia są zaspokajane bez umniejszania szans na zaspokojenie potrzeb przyszłych pokoleń. Jego celem nadrzędnym jest więc trwała poprawa jakości życia współczesnych i przyszłych pokoleń, osiągana poprzez kształtowanie właściwych proporcji w gospodarowaniu trzema rodzajami kapitału: ekonomicznym, społecznym i przyrodniczym.

zgodnie z zasadą ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO winno zakładać konieczność zintegrowanego i kompleksowego podejścia do procesów rozwojowych w przyszłości, tj. traktowania ich jako współzależne i wzajemnie uwarunkowane procesy rozwoju społecznego, gospodarczego, ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz zagospodarowania przestrzennego.

W tej sytuacji, władze miasta Ostrow Mazowiecka **przy formułowaniu celów rozwoju, a także programów strategicznych i zadań (projektów) realizacyjnych kierowały się konstytucyjną zasadą rozwoju zrównoważonego**. Ta zasada będzie również przestrzegana na etapie realizacji ustaleń niniejszego dokumentu. Wdrażanie tej zasady musi dokonywać się przy respektowaniu realiów społecznych (stopnia akceptacji przez mieszkańców) i finansowych (zasobność budżetu miasta).

Biorąc powyższe pod uwagę ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY miasta Ostrow Mazowiecka będzie opierać się na:

- miejscowym potencjale rozwojowym, tj. miejscowych zasobach przyrodniczych, kulturowych, ludzkich i materialnych oraz lokalnej inicjatywie społecznej, gospodarczej i inwestycyjnej,
- racjonalnym użytkowaniu zasobów naturalnych poprzez zmniejszanie zużycia energii, surowców i materiałów, a równocześnie wzrost udziału w wykorzystywaniu zasobów odnawialnych,
- ochronie walorów i zasobów przyrodniczych oraz mieszkańców przed zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego, wód i gleby oraz hałasem,
- ochronie walorów i zasobów kulturowych (materialnych i niematerialnych),
- rewitalizacji obszarów zdegradowanych,
- ustaleniu krańcowej możliwości zainwestowania terenu oraz jak najlepszym wykorzystaniu istniejących materialnych elementów zagospodarowania przestrzeni i jej racjonalne kształtowanie,
- „czystych” ekologicznie technologiach produkcji,
- zbilansowaniu wszystkich ekonomicznych, społecznych i ekologicznych korzyści i strat wynikających z realizacji określonych zadań (projektów).

3.1.2. Pozostałe zasady

Planowanie, a następnie systematyczna realizacja ustaleń STRATEGII ROZWOJU winno być oparte - oprócz zasady rozwoju zrównoważonego - o takie zasady, jak:

- ZASADA RACJONALNEGO GOSPODAROWANIA polegająca na „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonych efektów”. Taki sposób postępowania jest także zgodny z zapisem art. 44, p. 3 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2013, poz. 885 z późn. zm.), który stanowi, że „wydatki publiczne powinny być dokonywane: 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”.

- ZASADA PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ (USPOŁECZNIEŃ), czyli wspólne podejmowanie działań przez władze miasta, mieszkańców, organizacje pozarządowe i sektor prywatny. Innymi słowy chodzi tu o „uspołecznienie procesu zarządzania rozwojem miasta”, czyli włączanie w prace planistyczne i realizacyjne dotyczące jego dalszego rozwoju, jak najszerszego grona mieszkańców, ich reprezentantów oraz lokalnych przedsiębiorców. Taki

sposób postępowania pozwala na wypracowanie kierunków działań zgodnych z oczekiwaniami mieszkańców. Tym samym opracowane wspólnie dokumenty strategiczne (w tym strategia rozwoju) nie funkcjonują jako „dokumenty władzy”, ale są dokumentami mieszkańców i stanowią wspólną podstawę koordynacji działań realizacyjnych różnych podmiotów tak, by uzupełniały się i miały efekt synergiczny. Takie podejście pozwala więc na to, aby nawiązywał się partnerski dialog w układzie: władze miasta - społeczność lokalna.

- **ZASADA PARTNERSTWA**, czyli wspieranie inicjatyw obywatelskich, zachęcanie do aktywności społecznej i działań prospołecznych mieszkańców, współpracę z organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym oraz realizację różnego typu przedsięwzięć w formie partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. PPP). Zasada partnerstwa winna być także stosowana we współpracy z samorządem powiatowym i gminami wchodzącymi w jego skład, samorządem wojewódzkim w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć, a także we współpracy z zagranicznymi gminami partnerskimi.

- **ZASADA KONCENTRACJI**, czyli skupienie wysiłków na realizacji ustalonych w STRATEGII ROZWOJU celach, programach strategicznych i zadaniach (projektach) realizacyjnych.

- **ZASADA SPÓJNOŚCI (KOMPATYBILNOŚCI)**, czyli zgodności zapisów STRATEGII ROZWOJU z aktualnymi dokumentami krajowymi i województwa mazowieckiego o charakterze strategicznym i programowym, jako niezbędnego warunku ubiegania się o środki pomocowe Unii Europejskiej.

- **ZASADA OTWARTOŚCI**, czyli możliwości aktualizacji zapisów STRATEGII ROZWOJU, jeśli pojawią się istotne okoliczności merytoryczne. Umożliwia to elastyczne dostosowywanie i korygowanie jej zapisów w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne.

3.2. Cele rozwoju

Ogólnie rzecz biorąc, cele rozwoju oraz programy strategiczne i zadania (projekty) realizacyjne - przy uwzględnieniu powyższych zasad - wynikają z następujących generalnych przesłanek, a mianowicie:

- konieczności eliminowania obecnie występujących słabych stron miasta Ostrow Mazowiecka (barier oraz ograniczeń i dysproporcji rozwojowych) lub chociażby łagodzenia ich negatywnych skutków dla mieszkańców, gospodarki lokalnej, środowiska przyrodniczego i zasobów dziedzictwa kulturowego,
- konieczności tworzenia warunków (podstaw) dla zaspokajania różnorodnych potrzeb społecznych i gospodarczych w przyszłości, czyli tworzenia nowych impulsów (możliwości) rozwojowych miasta Ostrow Mazowiecka, aby następował stały wzrost jego atrakcyjności osadniczej, gospodarczej i turystycznej oraz konkurencyjności i rangi w otoczeniu.

Formułując cele rozwoju nie poszukiwano nowej roli i miejsca miasta Ostrow Mazowiecka w otoczeniu, czy też funkcji dominującej, lecz wskazywano na **konieczność umacniania jego dotychczasowej różnorodności i wielofunkcyjności, a także jak najlepszego wykorzystania jego podstawowego atutu, jakim jest lokalizacja** (przy głównych międzynarodowych trasach drogowych - S8 a w niedalekiej przyszłości Via Baltica) jako podstawy do rozwoju zrównoważonego. Stąd też, u podstaw formułowania celów rozwoju leży przekonanie jego władz, że ma ono potencjalne szanse stania się:

- **MIASTEM** harmonijnie łączącym troskę o jak najlepszy stan walorów i zasobów środowiska przyrodniczego z postępowaniem cywilizacyjnym,
- **MIASTEM** aktywnie działającym na rzecz minimalizowania zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód i gleby oraz redukcji hałasu,
- **MIASTEM** w widoczny sposób ograniczającym zużycie zasobów, w tym zwłaszcza energii, a także coraz lepiej przygotowanym do skutków zmian klimatu,
- **MIASTEM** dbającym o zasoby dziedzictwa kulturowego, umacniającym poczucie więzi społecznych, tożsamości lokalnej i „lokalny patriotyzm” oraz kultywującym tradycje historyczne,
- **MIASTEM** zapewniającym atrakcyjną i przyjazną przestrzeń miejską wraz z dostępem do wysokiej jakości usług publicznych (technicznych, społecznych i administracyjnych) dla mieszkańców, podmiotów gospodarczych i przyjezdnych,
- **MIASTEM** posiadającym odbudowane zdolności do rozwoju zdegradowanych obszarów miejskich poprzez ich kompleksową rewitalizację (społeczną, gospodarczą i fizyczną),
- **MIASTEM** posiadającym sprawne powiązania komunikacją drogową z otoczeniem, a także zmodernizowany wewnętrzny układ drogowy wraz z urządzeniami zapewniającymi maksymalne bezpieczeństwo pieszych i kierowców,
- **MIASTEM** prowadzącym aktywną promocję swych walorów i zasobów oraz dbającym o jak najlepszy wizerunek w otoczeniu,
- **MIASTEM** współpracującym - na zasadach partnerstwa - z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami funkcjonującymi na jego terenie przy rozwiązywaniu wspólnych problemów dla dobra i pomyślności jego mieszkańców,
- **MIASTEM** współpracującym - na zasadach partnerstwa - z władzami powiatu ostrowskiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład oraz władzami samorządowymi województwa mazowieckiego i agendami rządowymi, a także rozwijającym współpracę z zagranicznymi miastami przy rozwiązywaniu wspólnych problemów dla dobra i pomyślności jego mieszkańców.

Biorąc powyższe pod uwagę, sformułowano następujące cele rozwoju miasta Ostrów Mazowiecka:

Generalny cel kierunkowy:

Ostrów Mazowiecka miastem trwałego i zrównoważonego rozwoju, tworzącym jak najlepsze warunki życia mieszkańców i prowadzenia działalności gospodarczej, łączącym wartości i tradycje historyczne ze współczesnością.

Kształtowanie pozytywnego wizerunku miasta Ostrów Mazowiecka w otoczeniu jako atrakcyjnego, przyjaznego i bezpiecznego oraz o wysokiej jakości usług publicznych miejsca do życia, pracy i odwiedzin.

Cele strategiczne:

Cele strategiczne określają główne kierunki działań, które uznano za najważniejsze dla dalszego rozwoju miasta Ostrów Mazowiecka (są one równorzędne względem siebie, a ich enumeracja ma jedynie charakter porządkowy):

I. Ostrów Mazowiecka - miastem zapewniającym jak najlepszy standard usług technicznych, społecznych i administracyjnych
II. Ostrów Mazowiecka - miastem tworzącym korzystne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz lokalizacji innowacyjnej i proekologicznej działalności gospodarczej
III. Ostrów Mazowiecka - miastem troszczącym się o jak najlepszy stan środowiska przyrodniczego, rewitalizację obszarów problemowych i ład przestrzenny
IV. Ostrów Mazowiecka - miastem chroniącym walory i zasoby dziedzictwa kulturowego, umacniającym tożsamość lokalną i dbającym o tradycje historyczne
V. Ostrów Mazowiecka - miastem organizującym i wspierającym działania na rzecz integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców

Sformułowany powyżej generalny cel kierunkowy, a także strategiczne cele rozwoju miasta Ostrów Mazowiecka stanowią syntetyczną deklarację intencji władz samorządowych, co do kierunków przyszłego jego rozwoju.

Powyższych celów nie należy traktować w kategoriach wizji docelowego stanu miasta Ostrów Mazowiecka, lecz w kategoriach celów - procesów rozwojowych, służących coraz lepszemu zaspokajaniu różnorodnych zbiorowych potrzeb mieszkańców i gospodarki lokalnej. Ich skuteczna realizacja przyczyniać się będzie również do wzrostu atrakcyjności lokalizacyjnej miasta Ostrów Mazowiecka dla nowych mieszkańców i podmiotów gospodarczych, a także wzrostu jego konkurencyjności i rangi w otoczeniu.

Z przyjętych celów rozwoju wynika, że deklarowaną **intencją władz miasta Ostrów Mazowiecka jest dążenie do tego, aby stawało się ono w coraz większym stopniu miastem przyjaznym mieszkańcom, przedsiębiorczym i nowoczesnym, łączącym tradycje ze współczesnością oraz bezpiecznym, a także potrafiącym w pełni wykorzystać członkostwo Polski w Unii Europejskiej dla dobra i pomyślności jego mieszkańców.**

3.3. Planowane działania realizacyjne

Realizacja przyjętych celów rozwoju (generalnego celu kierunkowego i celów strategicznych) będzie dokonywała się poprzez planowane działania realizacyjne ujęte w formie PROGRAMÓW STRATEGICZNYCH i zawarte - w każdym z nich - ZADANIA (PROJEKTY) REALIZACYJNE. Z punktu widzenia kompetencyjnego można je podzielić na zadania własne, za realizację których są odpowiedzialne z mocy prawa władze miasta Ostrow Mazowiecka oraz pozostałe zadania, za realizację których odpowiedzialne są inne podmioty decyzyjne (np. władze powiatu ostrowskiego, władze województwa mazowieckiego, administracja rządowa i jej agendy, spółki skarbu państwa, spółki prywatne, itd.).

W przypadku zadań wykraczających poza ustawowe kompetencje władz miasta Ostrow Mazowiecka, ich rola będzie koncentrowała się na:

- prowadzeniu działań inspirujących, stymulujących i wspierających realizację określonych zadań (projektów),
- współpracy oraz pomocy organizacyjnej i kadrowej przy realizacji określonych zadań (projektów),
- współfinansowaniu określonych zadań (projektów),
- wpływaniu na stosowne podmioty decyzyjne i monitorowaniu ich, aby zrealizowały one zadania przypisane im z mocy prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę, zdefiniowano następujące programy strategiczne wraz z zadaniami (projektami) realizacyjnymi (ich enumeracja ma wyłącznie charakter porządkowy):

Program strategiczny 1: USŁUGI TECHNICZNE (INFRASTRUKTURA TECHNICZNA)
ZADANIA (PROJEKTY) REALIZACYJNE:
Wspieranie działań na rzecz budowy drogi Via Baltica.
Budowa małej południowo-wschodniej obwodnicy Ostrowi Mazowieckiej.
Wspieranie działań na rzecz przywrócenia ruchu pasażerskiego na istniejącej linii kolejowej przebiegającej przez miasto (Małkinia Górna - Ostrołęka - Olsztyn), odbudowa dworca PKP.
Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej - przyłączenia nowych odbiorców, redukcja strat energii w procesie dystrybucji ciepła, modernizacja istniejącej sieci oraz modernizacja źródeł wytwarzania ciepła przy ul. Trębickiego i ul. Lipowej.
Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w obrębie aglomeracji miasta.
Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody i modernizacja sieci wodociągowej.
Budowa nowych ujęć wody dla potrzeb miasta wraz z niezbędną infrastrukturą.
Modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków.
Budowa, rozbudowa i modernizacja układu drogowego miasta wraz z miejscami parkingowymi i infrastrukturą zapewniającą bezpieczeństwo pieszych (chodniki, przejścia dla pieszych, sygnalizacja świetlna, uspokajacze ruchu, ronda na kluczowych skrzyżowaniach drogowych). Budowa ul. Szpitalnej, Bielskiej i Bursztynowej.
Budowa sieci ciągów pieszo-rowerowych (25 km) łączących wszystkie najważniejsze

punkty w mieście oraz infrastruktury rowerowej (miejsca parkingowe, oznakowanie przejazdów, pasów dla rowerów i wyznaczenie śluz rowerowych oraz przejazdy rowerowe przez skrzyżowania, przebudowa schodów na pochylnie z wykorzystaniem dla rowerzystów).
Rekultywacji kwatery Nr 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Starym Lubiejewie k/Ostrowi Mazowieckiej.
Modernizacja sieci elektroenergetycznych średnich i niskich napięć.
Program strategiczny 2: USŁUGI SPOŁECZNE (INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA)
ZADANIA (PROJEKTY) REALIZACYJNE:
OŚWIATA I WYCHOWANIE
Opracowanie długookresowej polityki oświatowej uwzględniającej prognozy demograficzne i konieczność racjonalizacji wydatków budżetowych.
Zapewnienie wszystkim dzieciom dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.
Rozwój dodatkowych zajęć rozwijających w przedszkolach.
Rozbudowa i modernizacja miejskich przedszkoli oraz doposażenie ich w nowoczesne pomoce dydaktyczne.
Pełne dostosowanie Miejskiego Przedszkola nr 3 do potrzeb dzieci niepełnosprawnych. Zatrudnienie niezbędnych specjalistów. Wykup gruntu pod budynkiem.
Jak najlepsze przygotowanie uczniów do przyszłego zatrudnienia oraz funkcjonowania w społeczeństwie przez nabycie i rozwój kompetencji oraz postaw pożądanych na rynku pracy (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej, przedsiębiorczości).
Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu - wyposażenie placówek oświatowych w niezbędne do tego pomoce dydaktyczne, w tym sprzęt komputerowy, interaktywne tablice.
Stworzenie systemu stypendiów adresowanych do uczniów z wysokimi wynikami w nauce, organizowanie kół zainteresowań w szkołach, udział uczniów w olimpiadach przedmiotowych.
Rozwój bazy technicznej pracowni szkolnych, komputeryzacja szkół (pracownie komputerowe, Internet, zakupy oprogramowania, nowoczesne laboratoria językowe) oraz przedszkoli.
Remonty szkół, w tym remont budynku Zespołu Szkół Publicznych nr 4.
Stworzenie placu apelowego przed budynkiem Zespołu Szkół Publicznych nr 2. Modernizacja wielofunkcyjnego boiska szkolnego.
Zapewnienie uczniom szkół podstawowych nauczania drugiego języka obcego jako obowiązkowego.

Wspieranie działań na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego, odpowiadającego na potrzeby przeobrażającego się rynku pracy i wyzwań gospodarki opartej na wiedzy.
Otwarcie szkolnej biblioteki dla społeczności lokalnej (centrum multimedialne) oraz udostępnianie boiska szkolnego społeczności lokalnej w godzinach popołudniowych i całodienne w dni wolne od pracy w Gimnazjum Publicznym nr 1.
POMOC SPOŁECZNA
Kompleksowe, zindywidualizowane, poprzedzone szczegółową diagnozą wsparcie dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z powodu ubóstwa i bezrobocia, chorób, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezdomności - zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu, zwiększanie szans na zatrudnienie - stworzenie Ośrodka interwencji kryzysowej i wsparcia psychologicznego, stołówki dla bezdomnych, mieszkań chronionych, domu dziennego pobytu dla seniorów.
Rozwój środowiskowych form pomocy dzieciom i młodzieży, osobom z niepełnosprawnościami i starszym oraz podnoszenie jakości usług środowiskowych.
Wspieranie działań na rzecz powstawania i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej (PES) - budowanie potencjału społecznego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych poprzez tworzenie nowych miejsc pracy dla osób wykluczonych społecznie (przedsiębiorstwa społeczne).
Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.
Uczestnictwo na zasadach partnerstwa w 3 projektach unijnych: 1. Projekt z poddziałania 4.2 POWER „Zmiana przez wymianę międzykulturową”. Program mobilności ponadnarodowej ukierunkowany na aktywizację zawodową osób w wieku 18-35 lat, należących do grupy NEET (osoby niezatrudnione, nie uczestniczące w edukacji lub szkoleniu –ang. Not. in employment, education or training), 2. Projekt z poddziałania 1.2 POWER „Młodzież w działaniu”, skierowany do 80 osób z woj. mazowieckiego, powiatu ostrowskiego, młodzieży z grupy NEET, 3. Projekt z poddziałania 9.1 RPO WM „Aktywizacja rodzin z powiatu ostrowskiego” - celem głównym projektu jest reintegracja społeczno-zawodowa 80 osób /członków rodzin.
Uczestnictwo w planowanym projekcie (na zasadach partnerstwa) związanym z rewitalizacją społeczną, jako kontynuacja projektu zrealizowanego w 2014 roku, w ramach Programu Rewitalizacji Społecznej.
OCHRONA ZDROWIA
Stała poprawa jakości i dostępności usług medycznych.
Informatyzacja służby zdrowia, ze szczególnym naciskiem na elektroniczną rejestrację wizyt, elektroniczne skierowanie, elektroniczną receptę, elektroniczny dostęp do dokumentacji medycznej.

Prowadzenie prac remontowo-budowlanych w obiektach Podstawowej Opieki Zdrowotnej niezbędnych z punktu widzenia jakości i sprawności udzielania świadczeń zdrowotnych, a także ich wyposażenie w niezbędny sprzęt medyczny.
Wsparcie dla rozwoju opieki koordynowanej, integrującej podstawową opiekę zdrowotną (POZ), ambulatoryjną opiekę specjalistyczną (AOS) z leczeniem szpitalnym oraz środowiskowych form opieki.
SPORT I REKREACJA
Modernizacja obiektów sportowych, w tym stadionu miejskiego.
Budowa lodowiska.
Budowa siłowni plenerowych i placów zabaw dla dzieci.
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
Budowa mieszkań komunalnych i tworzenie zasobu mieszkań socjalnych (budowa wielorodzinnego budynku socjalnego na ok. 30 mieszkań).
Nadbudowa komunalnych budynków wielorodzinnych przy ul. Wołodyjowskiego 23, 23A i 23B ze zmianą sposobu ogrzewania obiektów i ich ociepleniem.
Zagospodarowanie terenu osiedla mieszkalnego od ul. Lubiejewskiej do ul. 3 Maja z remontem dróg wewnętrznych, wykonaniem miejsc postojowych oraz wykonaniem kanalizacji deszczowej.
Budowa mieszkań społecznych o ograniczonym czynszu ze wsparciem rządowym.
Odmłodzenie zasobów mieszkaniowych miasta.
Wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnych i elektrycznych w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych.
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
Stworzenie monitoringu wizyjnego miasta, w tym miejsc najbardziej zagrożonych przestępczością.
Współpraca z Policją i Strażą Pożarną. Współfinansowanie zakupu niezbędnego sprzętu dla należytego wykonywania zadań przez te służby.
Program strategiczny 3: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MIESZKAŃCÓW I GOSPODARKA LOKALNA
ZADANIA (PROJEKTY) REALIZACYJNE:
Tworzenie korzystnych warunków terenowych i infrastrukturalnych dla lokalizowania się podmiotów gospodarczych - tworzenie dobrze skomunikowanych i w pełni uzbrojonych terenów inwestycyjnych, w tym w bezpośrednim sąsiedztwie obwodnicy miasta (droga S8).
Stworzenie punktu informacji i doradztwa dla mieszkańców podejmujących działalność gospodarczą i potencjalnych inwestorów oraz na temat możliwości wykorzystania środków pomocowych Unii Europejskiej.
Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych, dotyczących rozpowszechniania informacji o możliwościach inwestycyjnych na terenie miasta.

Wspieranie rozwoju usług okołobiznesowych adresowanych do przedsiębiorców.
Integracja lokalnego środowiska gospodarczego, współpraca ze środowiskiem akademickim i naukowym oraz agencjami i fundacjami działającymi na rzecz rozwoju gospodarczego - władze miasta jako lider integracji i współpracy.
Utworzenie banku danych o nieruchomościach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, produkcyjną i usługową.
Tworzenie miejskiego zasobu gruntów na cele inwestycyjne oraz sukcesywne ich przygotowywanie do zorganizowanej działalności inwestycyjnej (budowa podstawowej sieciowej infrastruktury technicznej i dróg dojazdowych).
Program strategiczny 4: OCHRONA I ROZWÓJ ZASOBÓW KULTUROWYCH
ZADANIA (PROJEKTY) REALIZACYJNE:
Renowacja i modernizacja obiektów zabytkowych, zlokalizowanych na terenie miasta, w tym remont budynku Jatek i jego adaptację pod cele Ośrodka Dokumentowania Dziejów Ostrowi Mazowieckiej i Północno-Wschodniego Mazowsza, remont budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej i zakup z adaptacją pod cele kulturalne Domu Rotmistrza Witolda Pileckiego, modernizacja kina „OSTROVIA”.
Budowa nowych obiektów kultury - Domu Kultury wraz z wielofunkcyjną salą widowiskową oraz Miejskiej Biblioteki.
Wzmacnianie funkcji edukacyjnych i zwiększanie poziomu uczestnictwa mieszkańców miasta w życiu kulturalnym.
Digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego miasta i jej powszechne udostępnienie w formie elektronicznej i interaktywnej (e-kultura) oraz informatyzacja Miejskiej Biblioteki Publicznej (świadczenie e-usług dla mieszkańców).
Wspieranie inicjatyw społecznych w sferze kultury i sztuki.
Utrwalanie historycznego i patriotycznego dziedzictwa miasta. Rozwój partnerskiej współpracy władz miasta z Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej.
Program strategiczny 5: REWITALIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ (OBSZARÓW PROBLEMOWYCH) I ŁĄD PRZESTRZENNY
Opracowanie Programu Rewitalizacji obszarów miasta, w których występują niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne a degradacji ulega stan i zagospodarowanie przestrzeni oraz jakość środowiska przyrodniczego.
Nadanie obszarom zidentyfikowanym w Programie Rewitalizacji nowych funkcji, lub przywrócenie poprzednich, w wyniku sukcesywnej realizacji zaplanowanych i skoordynowanych działań interwencyjnych i naprawczych.
Rewitalizacja terenu rynku miejskiego (dużego i małego) i Ogródka Jordanowskiego.
Rewitalizacja obiektu „Stara Elektrownia” na potrzeby działalności statutowej Miejskiego Domu Kultury.

Rewitalizacja istniejących terenów zieleni miejskiej, w tym Parku Miejskiego.
Współpraca z lokalną społecznością i lokalnymi grupami działania (LGD) przy rewitalizacji.
Opracowanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Studium) miasta Ostrow Mazowiecka.
Opracowanie Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP).
Regulowanie stanów prawnych nieruchomości komunalnych.
Poprawa estetyki miasta, w tym zwłaszcza obszaru śródmiejskiego, terenu dworca PKS.
Program strategiczny 6: OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
ZADANIA (PROJEKTY) REALIZACYJNE:
Sukcesywne wdrażanie ustaleń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Ostrow Mazowiecka do 2020 roku.
Troska o jak najlepszy stan zdrowotny lasów znajdujących się w granicach miasta i istniejących terenów zieleni urządzonej. Inwentaryzacja dendrologiczna zieleni.
Rozwój terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, zieleńce).
Zmniejszanie zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkaniowych.
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych.
Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne.
Ograniczanie „niskiej emisji” zanieczyszczeń z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni.
Modernizacja systemu komunikacji miejskiej z uwzględnieniem wymiany taboru autobusowego na niskoemisyjny.
Budowa i rozbudowa wydzielonych ścieżek i infrastruktury rowerowej (miejsca parkingowe, oznakowanie przejazdów, pasów dla rowerów i wyznaczenie szlaków rowerowych oraz przejazdy rowerowe przez skrzyżowania, przebudowa schodów na pochylnie z wykorzystaniem dla rowerzystów).
Wspieranie budowy przydomowej infrastruktury odnawialnych źródeł energii.
Edukacja ekologiczna mieszkańców, zwłaszcza młodego pokolenia.
Remediacja terenów zdegradowanych w wyniku funkcjonowania nasycalni podkładów kolejowych PKP.
Program strategiczny 7: AKTYWIZACJA I INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW
ZADANIA (PROJEKTY) REALIZACYJNE:
Integracja i konsolidacja mieszkańców wokół działań na rzecz realizacji ustaleń strategicznych.

Aktywne wspieranie działalności liderów i animatorów lokalnych oraz rozwoju wolontariatu.
Organizowanie cyklicznych szkoleń oraz doradztwa w zakresie tworzenia inicjatyw obywatelskich.
Zorganizowanie internetowej „giełdy” inicjatyw społeczno-gospodarczych jako formy aktywizacji oraz integracji mieszkańców, organizacji i instytucji na rzecz rozwiązywania wspólnych problemów lokalnych.
Stworzenie punktu wspierania organizacji pozarządowych lub w zakresie organizacyjno-prawnym, rachunkowo-księgowym oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową.
Partnerska współpraca władz miasta z organizacjami pozarządowymi.
Organizowanie cyklicznych imprez o charakterze integracyjnym.
Budżet obywatelski – mieszkańcy decydują o tym, na co przeznaczane są publiczne pieniądze.
Program strategiczny 8: USŁUGI ADMINISTRACYJNE
ZADANIA (PROJEKTY) REALIZACYJNE
Zwiększanie ilości i jakości usług, udostępnianych w formie elektronicznej skierowanych do mieszkańców i przedsiębiorców (e-administracja, w tym geoinformacja) - elektroniczna administracja - rozbudowa nowoczesnej infrastruktury informatycznej, jako płaszczyzny komunikacji mieszkańców z władzami miasta.
Wprowadzenie nowych technik informacyjno-komunikacyjnych celem sprawnego informowania i przypominania o wysokości należnych podatków i opłat.
Stałe doskonalenie pracy Urzędu Miasta - zwiększenie liczby pracowników do obsługi inwestycji, szczegółowy podział obowiązków pomiędzy pracowników ze wskazaniem odpowiedzialności, lepsza koordynacja pomiędzy wydziałami, wprowadzenie elektronicznego systemu obiegu dokumentów, podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników (szkolenia i studia podyplomowe).
Aktywna promocja walorów i zasobów miasta.
Opracowanie i wdrożenie nowego regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej 30.000 euro. Dokument usprawni wydawanie środków publicznych.
Wdrożenie nowej ustawy Prawo Zamówień Publicznych implementującej dyrektywę 2014/24/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE. Od 2018 roku postępowania o udzielenie zamówień prowadzone będą w formie elektronicznej (Składanie ofert, kontakt z wykonawcami, sporządzanie dokumentów elektronicznych, udostępnianie, przekazywanie i przechowywanie w formie elektronicznej).
Uzyskanie certyfikatu zarządzania jakością pracy Urzędu Miasta według normy PN-EN ISO 9001:2001.

Uzyskanie certyfikatu zarządzania środowiskowego według normy PE-EN ISO 14001, a następnie zarejestrowanie się w europejskim systemie zarządzania ochroną środowiska i przeglądów ekologicznych EMAS (Environmental Management and Audit Scheme).

Program strategiczny 9: **BUDŻET MIASTA**

ZADANIA (PROJEKTY REALIZACYJNE):

Działania na rzecz wzrostu bazy dochodowej miasta, zwłaszcza poprzez aktywne wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców i rozwoju lokalnej gospodarki.

Zapewnienie racjonalnego poziomu realizowanych wydatków bieżących

Ustalenie długookresowych proporcji podziału środków budżetowych, znajdujących swoje odzwierciedlenie we wzroście wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu miasta.

Umiejętny montaż finansowy inwestycji, wykorzystujący zewnętrzne źródła finansowania oraz partnerstwo publiczno-prywatne.

Pozyskiwanie dotacji unijnych na współfinansowanie zadań (projektów) realizacyjnych.

3.4. Priorytetowe działania realizacyjne

Niniejszy dokument określa zestaw celów rozwoju oraz programów strategicznych i zadań (projektów) realizacyjnych w perspektywie 2030 roku. Niestety nie jest możliwe rozpoczęcie realizacji wszystkich planowanych zadań (projektów). W związku z tym należy w najbliższych latach skoncentrować się na realizacji takich działań, które z punktu widzenia zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców miasta Ostrow Mazowiecka, będą miały kluczowe znaczenie i zarazem będą miały szanse na pozyskanie środków pomocowych Unii Europejskiej na współfinansowanie ich realizacji. Takie podejście jest wyrazem:

- realnej oceny szans i zagrożeń rozwojowych, tkwiących w otoczeniu miasta Ostrow mazowiecka (uwarunkowania gospodarcze, prawne i finansowe funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, sytuację budżetową państwa, możliwości skorzystania z funduszy pomocowych Unii Europejskiej),
- realnej oceny silnych i słabych stron miasta Ostrow Mazowiecka, a zwłaszcza obecnej i przewidywanej sytuacji finansowej budżetu oraz wynikających z niej możliwości inwestycyjnych,
- kompromisu między występującymi wieloma zbiorowymi potrzebami mieszkańców miasta Ostrow Mazowiecka a możliwościami sfinansowania ich realizacji zarówno ze środków własnych (budżet), jak i zewnętrznych, w tym funduszy Unii Europejskiej.

Stąd też, do priorytetów zaliczono przede wszystkim te zadania (projekty), których realizacja sprzyjać będzie:

Wzrostowi przedsiębiorczości mieszkańców i rozwojowi gospodarczemu jako podstawy do zmniejszania się rozmiarów bezrobocia i wzrostu zamożności mieszkańców - dogodne warunki organizacyjne, techniczne i terenowe.

Rewitalizacji obszarów problemowych miasta i obiektów kultury.

Poprawie standardu obsługi układu komunikacyjnego miasta - budowa i modernizacja dróg gminnych wraz z chodnikami, oświetleniem ulicznym, ścieżkami rowerowymi, a także urządzeniami służącymi poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego (przejścia dla pieszych, sygnalizacja świetlna, urządzenia do uspokajania ruchu, strefy osiedlowe z priorytetem ruchu pieszego) oraz dalszemu rozwojowi transportu publicznego.
Stałej poprawie stanu środowiska przyrodniczego poprzez działania chroniące zasoby i minimalizujące zanieczyszczenia, w tym powietrza atmosferycznego - skuteczna realizacja ustaleń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.
Zabezpieczeniu jak najlepszych warunków wychowania i nauczania w przedszkolach i szkołach miejskich - podstawą winna być kompleksowa polityka oświatowa miasta uwzględniająca prognozy demograficzne i zasobność budżetu miasta.
Tworzeniu jak najlepszych warunków lokalowych, kadrowych, technicznych dla upowszechniania kultury i kultywowania tradycji historycznej miasta.
Zapewnieniu jak najlepszej opieki osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
Rozwojowi budownictwa spółdzielczego, społecznego, komunalnego, w tym socjalnego.
Rozwiązaniu problemu gospodarki ściekowej - dokończenie budowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz rozbudowie sieci ciepłowniczej.

3.5. Uwarunkowania realizacji ustaleń strategicznych

Realizacja ustaleń zawartych w dokumencie pt. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA winna dokonywać się w sposób systematyczny, skuteczny i efektywny, zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi i zakresem kompetencji. Zależna ona będzie od dwojakiego rodzaju uwarunkowań, a mianowicie:

3.5.1. Uwarunkowania zewnętrzne

Są to uwarunkowania, które zlokalizowane są w otoczeniu miasta Ostrow Mazowiecka (wojewódzkim, krajowym i unijnym). Władze miasta praktycznie nie mają żadnego wpływu na to co się w nim dzieje, lub wpływ ten jest bardzo ograniczony. Otoczenie to jest bardzo zmienne i dynamicznie przekształcające się, zaś zdarzenia i procesy w nim zachodzące są w wielu przypadkach trudno przewidywalne (np. podstawy prawno-finansowe funkcjonowania samorządu terytorialnego, koniunktura gospodarcza w kraju i zagranicą, zasobność budżetu państwa, rozporządzenia, dyrektywy i zalecenia Unii Europejskiej, itp.). Uwarunkowania zewnętrzne mogą więc być bądź czynnikami stymulującymi, bądź ograniczającymi skuteczność realizacji przyjętych, w niniejszym dokumencie, ustaleń strategicznych. Niestety trudno jest przewidzieć, jaki będzie bilans tych oddziaływań - czy korzystny, czy też niekorzystny dla miasta Ostrow Mazowiecka. Do podstawowych zagrożeń utrudniających, bądź wręcz uniemożliwiających osiągnięcie zamierzonych celów rozwoju zaliczyć należy:

- RYZYKO INSTYTUCJONALNO-PRAWNE, związane jest ono z wprowadzeniem zmian regulacji prawnych, finansowych i podatkowych skutkujących negatywnym wpływem na poziom dochodów gmin, bądź też dodatkowymi zadaniami nałożonymi na gminy bez

odpowiedniego zabezpieczenia środków finansowych z budżetu państwa na ich realizację - w efekcie władze miasta Ostrow Mazowiecka będą zmuszone zwiększyć nakłady na wydatki bieżące kosztem nakładów na inwestycje, trzeba także będzie ograniczać zakres realizacji ustaleń strategicznych;

- RYZYKO NIESTABILNOŚCI GOSPODARCZEJ związane jest ono z pogorszeniem się sytuacji gospodarczej kraju, wzrostem inflacji i rozmiarów bezrobocia, wzrostem oprocentowania kredytów bankowych - w rezultacie zmniejszą się dochody budżetowe miasta Ostrow Mazowiecka i wzrosną obciążenia z tytułu spłat kredytów;
- RYZYKO NIE WYKONANIA ZADAŃ LEŻĄCYCH W KOMPETENCJI ZEWNĘTRZNYCH PODMIOTÓW DECYZYJNYCH, a których realizacja na terenie miasta jest niezbędna dla poprawy warunków życia mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych. W tej sytuacji władze miasta Ostrow Mazowiecka będą wpływać na stosowne podmioty decyzyjne i monitorować je, aby zrealizowały one zadania przypisane im z mocy prawa lub też współfinansować realizację określonych zadań (jeśli jest to zgodne z przepisami prawa) oraz udzielać pomocy organizacyjnej i kadrowej;
- RYZYKO BRAKU ZAKŁADANYCH ZEWNĘTRZNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA - związane jest ono m.in. ze środkami pomocowymi Unii Europejskiej, których - mimo spełnienia wszelkich wymogów formalnych i merytorycznych - miasto Ostrow Mazowiecka może nie otrzymać. W rezultacie trzeba będzie ograniczać liczbę zadań (projektów) przewidzianych do realizacji.

3.5.2. Uwarunkowania wewnętrzne

Są to uwarunkowania, na które władze miasta Ostrow Mazowiecka mają bezpośredni wpływ. Generalnie rzecz biorąc, skuteczna realizacja ustaleń strategicznych wymagać będzie długookresowych, systematycznych i aktywnych działań zarówno obecnych, jak i przyszłych władz miasta oraz pracowników samorządowych. W wielu przypadkach będą to działania pionierskie, często rozłożone na wiele lat, trudne i skomplikowane, zwłaszcza jeśli chodzi po pierwsze o zmianę mentalności, postaw i systemu wartości mieszkańców, zaś po drugie o zaktywizowanie i zintegrowanie społeczności lokalnej na rzecz wspólnego rozwiązywania problemów, zgodnie z powiedzeniem: „JEŚLI SAMI SOBIE NIE POMOŻEMY, TO NIKT NAM NIE POMOŻE”.

Jednak kluczową sprawą dla skutecznej realizacji ustaleń strategicznych są kwestie finansowe, czyli odpowiedź na pytania: w jaki sposób zwiększać własne środki budżetowe? oraz: skąd i w jakiej wysokości pozyskiwać środki zewnętrzne?, aby zrealizować możliwie jak najwięcej zadań (projektów) zapisanych w niniejszym dokumencie. Wymagać to będzie prowadzenia przez władze miasta Ostrow Mazowiecka **prorozwojowej (proinwestycyjnej) polityki finansowej**. Winna ona zmierzać w pierwszym rzędzie do

- długookresowej maksymalizacji dochodów budżetowych,
- racjonalizacji wydatków bieżących,
- stałej troski o jak najlepszą efektywność wykorzystania własnych środków inwestycyjnych
- skutecznego pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, w tym z Unii Europejskiej.

Głównym *czynnikiem maksymalizacji dochodów budżetowych* jest przede wszystkim trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy, jako bazy dochodowej zarówno dla mieszkańców, jak i budżetu miasta, a także lepsza ściągalność podatków i opłat lokalnych. Z kolei, *racjonalizacja wydatków bieżących* powinna zmierzać do minimalizacji kosztów zaspokajania

zbiorowych potrzeb mieszkańców, przy zachowaniu określonego standardu świadczonych usług. Wymaga to prowadzenia stałego monitoringu bieżących kosztów utrzymania określonych obiektów, urządzeń i świadczenia usług technicznych, społecznych i administracyjnych. Natomiast *stała troska o jak najlepszą efektywność wykorzystania środków inwestycyjnych* wymagać będzie konsekwentnego stosowania zasady racjonalnego gospodarowania, tj. „maksymalizacji efektów z wydatkowanych środków finansowych lub minimalizacji środków finansowych na uzyskanie założonego efektu”. Możliwość stosowania tej zasady występuje we wszystkich fazach procesu inwestycyjnego poczynając od koncepcji projektu inwestycyjnego poprzez jego przygotowanie, a następnie realizację. Najważniejszą sprawą jest maksymalne skracanie czasu procesu inwestycyjnego, zgodnie z zasadą „czas to pieniądz”, co wymaga precyzyjnego jego zaplanowania. Ponadto, nie należy zbytnio rozbudowywać „frontu inwestycyjnego”, bowiem grozi to wydłużeniem się czasu trwania inwestycji, a w konsekwencji wzrostem ogólnych kosztów inwestycji.

Podstawą do tego typu działań winien być WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY oraz WIELOLETNI PLAN FINANSOWY. Pierwszy z nich określa listę zadań inwestycyjnych w układzie priorytetowym (rankingowym) przewidzianych do realizacji wraz z zakresem rzeczowym i finansowym w rozbiciu na poszczególne lata. Innymi słowy, stanowi on zbiór wyselekcjonowanych, ocenionych i zaakceptowanych do realizacji komunalnych zadań inwestycyjnych w określonym horyzoncie czasu. Drugi - stanowi podstawowe narzędzie efektywnego zarządzania finansami i winien określać:

- niezbędny, racjonalny poziom wydatków bieżących zapewniający wykonanie wszystkich zadań statutowych,
- wolne środki *brutto*, które można wykorzystać na finansowanie zadań (projektów) inwestycyjnych i obsługę długu,
- wolne środki *netto* na realizację zadań (projektów) inwestycyjnych (a więc po uwzględnieniu kosztów obsługi istniejącego zadłużenia i zabezpieczenia środków na obsługę planowanego zadłużenia),
- górny pułap możliwości zadłużenia się miasta - przyjmując najbardziej prawdopodobne założenia, co do warunków kredytowania zadań (projektów) inwestycyjnych.

Oba plany tworzą „pomost” pomiędzy ustaleniami niniejszego dokumentu a corocznymi budżetami miasta Ostrów Mazowiecka.

Przewidywanymi potencjalnymi źródłami finansowania zadań (projektów) realizacyjnych zapisanych w niniejszym dokumencie mogą być (oprócz środków własnych):

- środki finansowe spółek miejskich;
- środki pochodzące z dotacji celowych będących w dyspozycji odpowiednich Ministrów,
- instrumenty rynku dłużnego, w tym: pożyczki i kredyty preferencyjne, kredyty o charakterze rynkowym, obligacje komunalne, obligacje przychodowe,
- środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego EFRR oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020,
- środki z Funduszu Spójności w ramach PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- środki z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG),
- środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Szwajcarskiego Mechanizmu Finansowego,
- budżety powiatowych i wojewódzkich funduszy celowych, w tym np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- partnerstwo publiczno-prywatne (PPP),
- inne środki finansowe, w tym środki osób fizycznych i osób prawnych.

Niezbędnym będzie także opracowanie planów realizacji poszczególnych zadań (projektów) zapisanych w niniejszym dokumencie - w pierwszej kolejności priorytetowych. Plany te stanowić będą podstawę do koordynacji podmiotowej, przedmiotowej, przestrzennej i czasowej ich realizacji oraz zapewnienia niezbędnych źródeł ich finansowania (własnych i zewnętrznych). Winny one zawierać:

- termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji planowanego przedsięwzięcia (część z nich może mieć charakter ciągły, np. w zakresie bezpieczeństwa publicznego - w tej sytuacji nie określa się terminu jego zakończenia),
- etapy realizacji - w sytuacji jeśli jest to pożądane lub niezbędne z punktu widzenia jego specyfiki,
- określenie podmiotu odpowiedzialnego za jego wykonanie oraz podmiotów współpracujących lub współodpowiedzialnych,
- koszty finansowe, społeczne (w kategoriach korzyści lub niekorzyści dla mieszkańców lub ich części) i ekologiczne związane z jego realizacją,
- źródła finansowania (własne, zewnętrzne, w tym z Unii Europejskiej),
- spodziewane efekty z realizacji przedsięwzięcia dla mieszkańców, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i zagospodarowania przestrzennego, finansów miasta, itp.),
- lokalizację przestrzenną (jeśli wiąże się z konkretnym miejscem w przestrzeni miasta).

Skuteczna i efektywna realizacja ustaleń strategicznych wymagać także będzie ze strony władz miasta Ostrow Mazowiecka aktywnych działań na rzecz inicjowania i rozwoju partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi, lokalnymi liderami, lokalnymi środowiskami opiniotwórczymi i przedsiębiorcami funkcjonującymi na terenie miasta. Winna się ona opierać na następujących pięciu generalnych zasadach:

- ZASADA POMOCNICZOŚCI – władze miasta udzielają finansowej i organizacyjnej pomocy organizacjom pozarządowym w niezbędnym zakresie uzasadnionym potrzebami mieszkańców,
- ZASADA NIEZALEŻNOŚCI – władze miasta i organizacje pozarządowe nie pretendują do narzucania sobie nawzajem zadań, szanując swoją autonomię, co umożliwia ich partnerską współpracę,
- ZASADA FINANSOWANIA PRZEDMIOTOWEGO – środki finansowe z budżetu miasta są przyznawane na ściśle określone przedsięwzięcia (dotyczy to zadań inicjowanych i realizowanych przez organizacje pozarządowe), a nie określonym organizacjom, np. w formie grantów – poszczególne organizacje składają konkretne programy, które podlegają ocenie merytorycznej i wyborowi przez władze miasta,
- ZASADA KORZYŚCI PUBLICZNEJ – pierwszeństwo w dostępie do środków finansowych z budżetu miasta mają te zadania, których pozytywne skutki będą dotyczyły możliwie jak najszerzego grona mieszkańców, lub które w inny sposób będą realizowały ważne korzyści publiczne, np. opieka nad osobami niepełnosprawnymi, działalność edukacyjna, opiekuńczo-wychowawcza, sportowa oraz kulturalna wśród dzieci i młodzieży,
- ZASADA POZYSKIWANIA DODATKOWYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH na realizację określonych zadań ze źródeł zewnętrznych (np. prywatni sponsorzy, zagraniczne środki pomocowe).

Z kolei, partnerska współpraca władz miasta Ostrow Mazowiecka z przedsiębiorcami umożliwia poznanie ich potrzeb oraz możliwości rozwojowych. Ułatwia to tworzenie jak

najlepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza przez małe i średnie firmy. Współpraca ta pozwala również na włączenie się przedsiębiorców w rozwiązywanie problemów miasta, a także prowadzenie wspólnych działań promocyjnych.

Istotnym uwarunkowaniem skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń strategicznych jest aktywna działalność marketingowa, której podstawowym zadaniem będzie kształtowanie jak najlepszego wizerunku miasta Ostrów Mazowiecka u potencjalnych mieszkańców, przedsiębiorców i turystów.

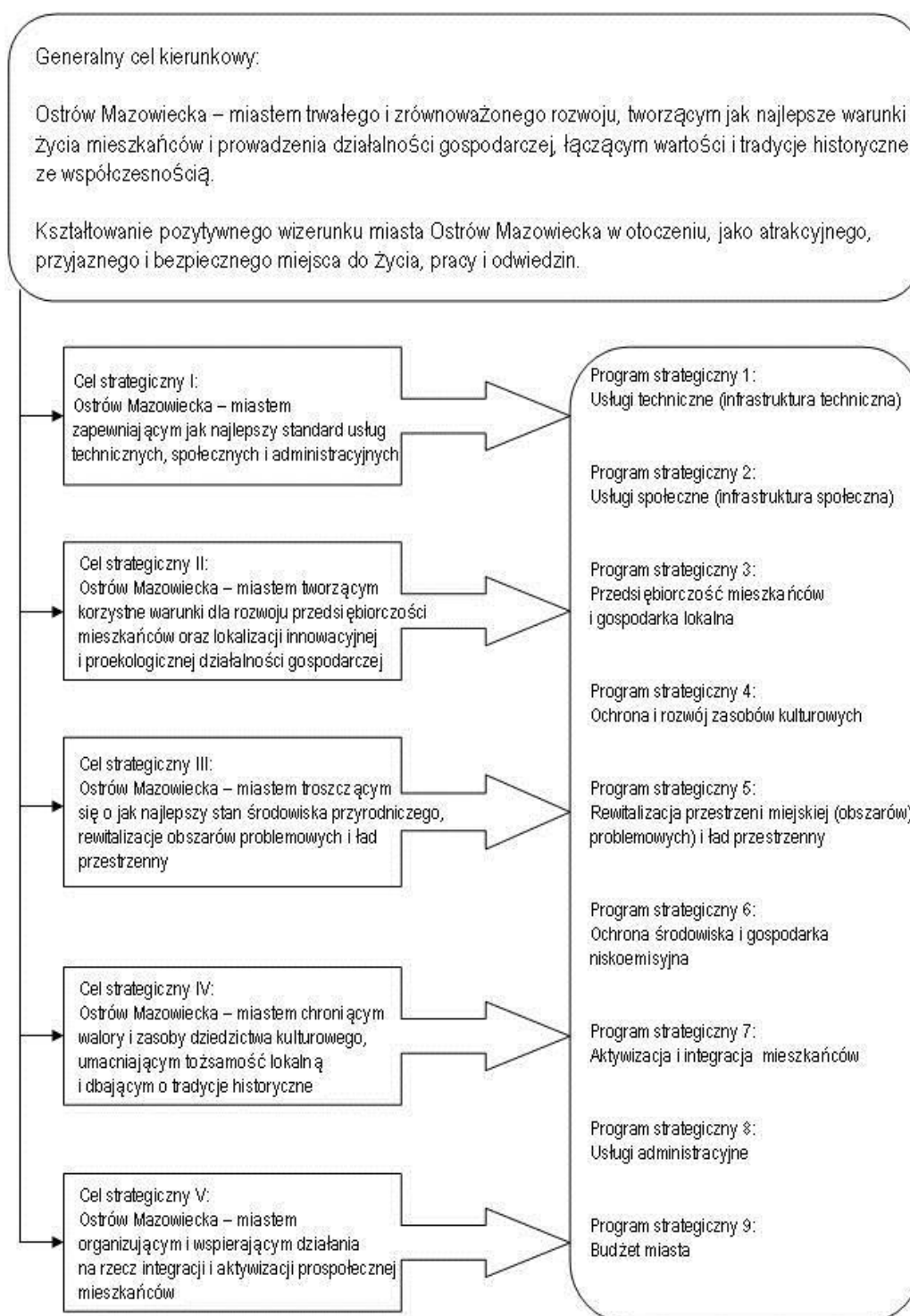
Część ustaleń strategicznych może być realizowana wspólnie w ramach powiatu ostrowskiego jako całości lub z wybranymi gminami, wchodzącymi w jego skład, a także z innymi gminami. Wspólna realizacja przedsięwzięć przyczyniać się będzie do lepszego zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz racjonalizacji wydatków finansowych. Takie podejście będzie również czynnikiem zwiększającym szanse na uzyskanie wsparcia finansowego ze źródeł zewnętrznych, w tym zwłaszcza środków pomocowych Unii Europejskiej.

Ponadto, część ustaleń strategicznych może być realizowana w ramach subregionu ostrolęckiego. Chodzi tu o Regionalne Inwestycje Terytorialne (RIT), które realizują politykę rozwoju opisaną w „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze”, mającą na celu wsparcie finansowe tego obszaru, bowiem został on uznany za obszar problemowy. Warunkiem ubiegania się o środki finansowe jest przygotowanie wspólnego, dla całego subregionu, planu inwestycyjnego.

Do skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń strategicznych przyczyniać się może również rozwój międzynarodowej partnerskiej współpracy miasta Ostrów Mazowiecka. Umożliwia bowiem ona skorzystanie z doświadczeń innych gmin, a także umożliwia realizację wspólnych przedsięwzięć, na które można uzyskać wsparcie ze strony Unii Europejskiej. Współpraca ta jest również ważna z punktu widzenia nawiązywania bezpośrednich kontaktów mieszkańców współpracujących gmin, przedsiębiorców działających na ich terenie, organizację wspólnych przedsięwzięć kulturalnych i sportowych.

3.6. Zbiornicze zestawienie celów rozwoju i programów strategicznych

CZĘŚĆ IV

SPÓJNOŚĆ ZAPISÓW NINIEJSZEGO DOKUMENTU Z USTALENIAMI STRATEGICZNYMI NA SZCZEBLU RZĄDU RP I WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Jednym z podstawowych warunków ubiegania się o środki pomocowe z funduszy Unii Europejskiej na współfinansowanie realizacji zadań gminnych jest zapewnienie spójności (zgodności) zapisów strategii rozwoju z ustaleniami zawartymi w dokumentach strategicznych na szczeblu krajowym i macierzystego województwa, obejmujących lata 2014-2020.

Zdefiniowane strategiczne cele rozwoju oraz sposoby ich realizacji w postaci programów strategicznych i zadań (projektów) realizacyjnych zawarte w treści niniejszego dokumentu pt. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA są spójne z zapisami obowiązujących dokumentów strategicznych Rządu RP i województwa mazowieckiego na lata 2014-2020. Spójność tę prezentuje poniższe zestawienie:

Cel strategiczny I

Ostrów Mazowiecka - miastem zapewniającym jak najlepszy standard świadczonych usług technicznych, społecznych i administracyjnych

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Obszar strategiczny I: **Sprawne i efektywne państwo**

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania

Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji potrzeb i aktywności obywatela

Obszar strategiczny II: **Konkurencyjna gospodarka**

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego

Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych

Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu

Obszar strategiczny III: **Spójność społeczna i przestrzenna**

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

PROGRAM OPERACYJNYCH INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020/

Szczegółowy opis osi priorytetowych PO IiŚ 2014-2020 (wersja 1.1., 29.10.2015r.)

Oś priorytetowa IV: Infrastruktura drogowa dla miast

Oś priorytetowa VII: Poprawa bezpieczeństwa energetycznego

PROGRAM OPERACYJNY Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020/ Szczegółowy Opis Osi

Priorytetowych PO WER 2014-2020 (14.10.2015r.)

Oś priorytetowa II: **Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji**

Działanie 2.5. Skuteczna polityka społeczna

Działanie 2.6. Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych

Działanie 2.7. Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym

Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym

Działanie 2.9. Rozwój ekonomii społecznej

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU.
INNOWACYJNE MAZOWSZE

Cel strategiczny: **Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii**

Kierunki działań:

- Zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług

Cel strategiczny: **Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ład przestrzennego**

Kierunki działań:

- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu
- Spójność wewnątrz-regionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach
- Udrożnienie systemu tranzytowego

Cel strategiczny: **Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki**

Kierunki działań:

- Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej
- Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej
Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna
- Wyrównanie szans edukacyjnych
- Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
2014-2020/Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WM na lata 2014-2020 (wersja 1.5,
24.11.2015r.)

Oś Priorytetowa IX: **Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem**

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie dostępności usług opieki zdrowotnej
 Działanie 9.2. Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej

Oś priorytetowa X: Edukacja dla rozwoju regionu

Cel szczegółowy 1: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

Cel szczegółowy 2: Wzrost dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej;

Działanie 10.1. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży

Poddziałanie 10.1.1. Edukacja ogólna (w tym w szkołach zawodowych)

Poddziałanie 10.1.3. Programy stypendialne

Poddziałanie 10.1.4. Edukacja przedszkolna

Oś priorytetowa II: Wzrost e-potencjału Mazowsza

Cel szczegółowy 1: Zwiększone wykorzystanie e-usług publicznych

Działanie 2.1. E-usługi

Poddziałanie 2.1.1. E-usługi dla Mazowsza

Cel strategiczny II:

Ostrow Mazowiecka - miastem tworzącym korzystne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz lokalizacji innowacyjnej i proekologicznej działalności gospodarczej

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Obszar strategiczny II: Konkurencyjna gospodarka

Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki

II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie

II.2.4. Poprawa warunków ramowych prowadzenia działalności gospodarczej

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki

II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU. INNOWACYJNE MAZOWSZE/

Cel strategiczny: Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii

Kierunki działań:

- Wspieranie rozwoju nowych technologii
- Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych

Ramowy cel strategiczny: Zapewnienie gospodarce zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska

Kierunki działań:

- Wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2014-2020/Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WM na lata 2014-2020 (wersja 1.5, 24.11.2015r.)

Oś priorytetowa III: **Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości**

Cel szczegółowy 1: Ulepszone warunki do rozwoju MŚP

Cel szczegółowy 2: Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP

Cel szczegółowy 3: Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP

Działanie 3.1. Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu

Poddziałanie 3.1.2. Rozwój MŚP

Oś priorytetowa VIII: **Rozwój rynku pracy**

Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia osób, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone na rynku pracy

Cel szczegółowy 2: Powrót do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3

Działanie 8.2. Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo

Działanie 8.3. Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3

Oś Priorytetowa IX: **Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem**

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie szans na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej i zakresu realizowanych przez nie działań

Działanie 9.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działanie 9.3. Rozwój ekonomii społecznej

Cel strategiczny III:

Ostrow Mazowiecka - miastem troszczącym się o jak najlepszy stan środowiska przyrodniczego, rewitalizację obszarów problemowych i ład przestrzenny

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Obszar strategiczny I: **Sprawne i efektywne państwo**

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem

I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego

Obszar strategiczny II: **Konkurencyjna gospodarka**

Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020/ Szczegółowy opis osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020 (wersja 1.1., 29.10.2015r.)

Oś priorytetowa I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu

Oś priorytetowa VI: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach

PROGRAM OPERACYJNY Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020/ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych PO WER 2014/2020 (14.10.2015r.)

Oś priorytetowa II: **Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji**

Działanie 2.19. Usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych i planowania przestrzennego

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU.
INNOWACYJNE MAZOWSZE

Cel strategiczny: **Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego**

Kierunki działań:

Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców

Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowanie ładu przestrzennego

Ramowy cel strategiczny: **Zapewnienie gospodarcze zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska**

Kierunki działań:

- Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie
- Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska
- Modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej
- Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń
- Produkcja energii ze źródeł odnawialnych

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2014-2020/Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WM na lata 2014-2020 (wersja 1.5, 24.11.2015r.)

Oś priorytetowa IV: **Przejsie na gospodarkę niskoemisyjną**

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii

Cel szczegółowy 2: Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Cel szczegółowy 3: Lepsza jakość powietrza

Działanie 4.1. Odnawialne źródła energii (OZE)

Działanie 4.2. Efektywność energetyczna

Działanie 4.3. Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza

Oś priorytetowa V: **Gospodarka przyjazna środowisku**

Cel szczegółowy 2: Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów na Mazowszu

Cel szczegółowy 4: Wzmocniona ochrona bioróżnorodności w regionie

Działanie 5.2. Gospodarka odpadami

Działanie 5.4. Ochrona bioróżnorodności

Oś priorytetowa VI: Jakość życia

Cel szczegółowy 2: Ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych

Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych

Cel strategiczny IV:

Ostrow Mazowiecka - miastem chroniącym walory i zasoby dziedzictwa kulturowego, umacniającym tożsamość lokalną i dbającym o tradycje historyczne

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020/
Szczegółowy opis osi priorytetowych PO IiŚ 2014-2020 (wersja 1.1., 29.10.2015r.)

Oś priorytetowa VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU.
INNOWACYJNE MAZOWSZE

Ramowy cel strategiczny: **Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia**

Kierunki działań:

- Wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu
- Upowszechnienia kultury i twórczości
- Wspierania rozwoju przemysłu kreatywnego
- Wykorzystania dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
2014-2020/Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WM na lata 2014-2020 (wersja 1.5,
24.11.2015r.)

Oś priorytetowa V: Gospodarka przyjazna środowisku

Cel szczegółowy 3: Zwiększona dostępność oraz rozwój zasobów kulturowych regionu

Działanie 5.3. Dziedzictwo kulturowe

Cel strategiczny V:

Ostrow Mazowiecka - miastem organizującym i wspierającym działania na rzecz integracji i aktywizacji prospołecznej mieszkańców

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Obszar strategiczny I: **Sprawne i efektywne państwo**

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji potrzeb i aktywności obywatela

Obszar strategiczny III: **Spójność społeczna i przestrzenna**

Cel III.1. Integracja społeczna

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU.
INNOWACYJNE MAZOWSZE

Cel strategiczny: **Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki**

Kierunki działań:

- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna

Podsumowując należy stwierdzić, że zapisy strategicznych celów rozwoju, programów strategicznych i zadań (projektów) realizacyjnych miasta Ostrow Mazowiecka są kompatybilne z zapisami wyżej wymienionych dokumentów strategicznych na szczeblu rządu RP i województwa mazowieckiego. Stanowi to wstępną merytoryczną podstawę do ubiegania się o środki pomocowe Unii Europejskiej na współfinansowanie zadań gminnych.

Stanowi to również podstawę do nawiązywania i rozwoju partnerskiej współpracy z władzami samorządowymi województwa mazowieckiego, powiatu ostrowskiego i poszczególnych gmin, wchodzących w jego skład przy rozwiązywaniu wspólnych problemów.

CZĘŚĆ V

MONITORING I OCENA EFEKTÓW REALIZACJI USTALEŃ STRATEGICZNYCH I ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

5.1. Monitoring realizacji ustaleń strategicznych

Jednym z istotnych warunków systematycznej, skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń dokumentu pt. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA jest stworzenie STAŁEGO I KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU MONITORINGU.

Monitoring jest procesem systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażania ustaleń STRATEGII ROZWOJU. Jego istotą jest stwierdzenie, czy wynik naszego działania (efekt końcowy) jest zgodny z zamierzeniami - celami i zadaniami (projektami) realizacyjnymi. Monitoring jest de facto badaniem osiągniętych wyników w porównaniu do oczekiwań, czyli ustaleń STRATEGII ROZWOJU. Jest to proces ciągły (permanentny), który składa się z trzech współzależnych faz, z zachowaniem poniższej sekwencji:

Faza 1 - MONITORING STANU. Jego efektem jest permanentna diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej miasta, dokonana w poszczególnych dziedzinach i przekrojach. Warunkiem jego przeprowadzenia jest posiadanie bazy informacyjnej o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących w mieście.

Faza 2 - MONITORING DZIAŁAŃ. Jest to pośrednia faza procesu monitoringu STRATEGII ROZWOJU. Polega on na śledzeniu postępów w realizacji poszczególnych zadań (projektów).

Faza 3 - MONITORING REALIZACJI CELÓW. Jest ściśle związany z zasadą oceny ex post. Jego istotą jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało, a co nie zostało zrobione, określenie przyczyn tego stanu rzeczy, a także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele rozwoju. Chodzi tu o systematyczne analizowanie stanu zaawansowania realizacji poszczególnych zadań (projektów) i ich zgodności ze sformułowanymi celami. W ocenie tej należy przyjąć za podstawę analizę wskaźników bezpośrednio korespondujących z poszczególnymi celami oraz zadaniami (projektami) realizacyjnymi.

Taki trzystopniowy sposób podejścia zapewni możliwie pełną, bieżącą informację na temat ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej i ekologiczno-przestrzennej miasta Ostrow Mazowiecka oraz jego roli i miejsca w otoczeniu, a także postępów w realizacji poszczególnych zadań (projektów).

Kompleksowy system monitoringu realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU będzie obejmował w szczególności:

- zbieranie i interpretowanie (oceny) danych opisujących postępy i efekty realizowanych zadań (projektów),
- bieżący nadzór, kontrolę i ocenę realizacji poszczególnych zadań (projektów),

- wczesne diagnozowanie trudności mogących mieć niekorzystny wpływ na realizowane poszczególnych zadań (projektów), zwłaszcza na ich terminowość i ostateczne koszty realizacji,
- korygowanie i modyfikowanie zadań (projektów) jeśli nie ma szans i możliwości ich wykonania,
- weryfikację zgodności założonych planów finansowych z faktyczną ich realizacją,
- weryfikację zgodności uzyskiwanych efektów z założonymi celami,
- ocenę efektywności wykorzystania środków finansowych pozostających w dyspozycji budżetu miasta i aktualizację prognoz finansowych,
- aktualizację i uzupełnianie zapisów STRATEGII ROZWOJU, w zależności od pojawiających się zewnętrznych i wewnętrznych merytorycznych przyczyn,
- sporządzanie raportu z realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU (raz na dwa lata),
- sporządzanie Raportu o stanie miasta Ostrow Mazowiecka (raz na dwa lata).

Monitoring realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU ma więc za zadanie szybko wykrywać tendencje i zdarzenia mogące mieć negatywny wpływ na skalę i tempo realizacji celów rozwoju i zadań (projektów) w niej zapisanych. W efekcie końcowym stanowi on podstawę do oceny postępu w ich wdrażaniu. W zależności od wyniku tej oceny sformułowane wnioski będą sygnalizować potrzebę: intensyfikacji, bądź ograniczenia liczby podejmowanych zadań (projektów) oraz aktualizacji i modyfikacji zapisów STRATEGII ROZWOJU.

Tak prowadzony monitoring wypełnia funkcję sprawdzającą i informacyjną. Jego rolą jest także dostarczenie danych źródłowych niezbędnych do prowadzenia oceny efektów realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU.

5.2. Ocena efektów realizacji ustaleń strategicznych

Dla oceny efektów realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU⁶ niezbędne są konkretne dane ilościowe o charakterze statystycznym, które po przetworzeniu powinny zostać ujęte we wskaźniki programowe⁷, których główną funkcją jest:

- zmierzenie, na ile cele strategiczne zawarte w STRATEGII ROZWOJU zostały zrealizowane, tj. kiedy można uznać, że problem został rozwiązany (lub złagodzony jego negatywne skutki), a realizacja konkretnego zadania (projektu) zakończyła się sukcesem,
- wskazanie niezbędnych korekt i modyfikacji w zapisach STRATEGII ROZWOJU lub w działaniach realizacyjnych w sytuacji, gdy nie wszystko idzie zgodnie z planem,

Ocena efektów realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU polegać będzie na okresowym (raz w roku) obliczeniu wskaźników programowych, aby na tej podstawie dokonać analizy i oceny:

⁶ Będzie prowadzona w dwóch aspektach: 1) OCENA BIEŻĄCA - ocenie tej będą podlegać poszczególne zadania (projekty) w trakcie ich realizacji, 2) OCENA EX-POST - ocenie tej będą podlegać poszczególne zadania (projekty) po zakończeniu ich realizacji.

⁷ Ocena będzie dokonywana przy wykorzystaniu następujących rodzajów wskaźników: 1) PRODUKTU - dostarczają informacji o dobrach lub usługach wytworzonych w wyniku realizacji planowanych zadań (projektów); opisują one rzeczy materialne lub usługi powstałe bezpośrednio w wyniku ich realizacji; mierzone są konkretnymi wielkościami, liczonymi w jednostkach rzeczowych lub finansowych, 2) REZULTATU - dostarczają informacji o zmianach jakie nastąpiły w wyniku realizacji planowanych zadań (projektów); opisują one bezpośrednie i natychmiastowe efekty (korzyści) wynikające z ich realizacji, a także dostarczają one informacji o zmianach jakie ta realizacja spowodowała m.in. w zachowaniu, potencjale lub działalności beneficjentów (wskaźniki rezultatu mogą przybierać formę wskaźników materialnych lub finansowych).

- efektów rzeczowych z tytułu realizacji poszczególnych zadań (projektów),
- efektów finansowych realizowanych zadań (projektów), czyli wydatków ponoszonych w kolejnych latach w stosunku do planowanych całkowitych wydatków,
- zewnętrznych źródeł finansowania zadań (projektów) - wysokość, terminowość, trudności z pozyskiwaniem,
- stopnia realizacji celu strategicznego, do którego realizacji ma prowadzić dane zadanie (projekt).

Ocena efektów realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU będzie zamknięta każdorazowo wnioskiem o potrzebie (lub braku potrzeby) zmiany, modyfikacji, uzupełnienia zadań (projektów) realizacyjnych w niej zapisanych.

Ocena efektów zdefiniuje również czynniki, które przyczyniły się do sukcesu lub niepowodzenia we wdrażaniu poszczególnych celów i zadań (projektów), a także określi rekomendacje i proponowane zmiany w zapisach STRATEGII ROZWOJU. Szczególną uwagę należy zwrócić na sposób rozpowszechniania wyników tej oceny tak, aby dotarły one do jak najszerszego grona mieszkańców i zlokalizowanych na jej terenie podmiotów gospodarczych oraz innych zainteresowanych podmiotów.

5.3. Zestaw wskaźników do oceny efektów realizacji ustaleń strategicznych i rozwoju społeczno-gospodarczego miasta

W celu ułatwienia monitorowania i oceny efektów realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU ORAZ PROCESÓW ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO należy zastosować zestaw wskaźników programowych (produktu i rezultatu). Można je również wykorzystać do prowadzenia stałej analizy i oceny przemian społeczno-gospodarczych, a także opracowywania cyklicznego raportu o stanie miasta.

Wyszczególnienie	Rodzaj wskaźnika
DEMOGRAFIA	
Liczba ludności ogółem	Rezultatu
Struktura ludności według płci	Rezultatu
Struktura ludności według wieku	Rezultatu
Struktura ludności według grup ekonomicznych - ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym	Rezultatu
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Rezultatu
Przyrost naturalny ludności	Rezultatu
Saldo migracji (napływ minus odpływ ludności)	Rezultatu
FINANSE	
Dochody ogółem budżetu miasta w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Rezultatu
Dochody własne budżetu miasta w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Rezultatu
Wydatki inwestycyjne z budżetu miasta w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Rezultatu
Udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu miasta	Rezultatu
Wielkość zadłużenia budżetu miasta w stosunku do wymogów ustawowych	Rezultatu
Liczba zadań (projektów) miasta współfinansowanych środkami pomocowymi Unii Europejskiej (szt.)	Rezultatu
Wielkość środków finansowych pozyskanych przez miasto z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (w tys. zł)	Rezultatu

USŁUGI TECHNICZNE (INFRASTRUKTURA TECHNICZNA)	
Zaopatrzenie w wodę pitną	
Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych stacji uzdatniania wody (szt.)	Produktu
Zdolność produkcyjna wybudowanych lub zmodernizowanych stacji uzdatniania wody (m ³ /dobę)	Rezultatu
Długość nowowybudowanej sieci wodociągowej (km)	Produktu
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	Rezultatu
Kanalizacja i oczyszczanie ścieków	
Długość nowowybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej (km)	Produktu
Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przepompowni ścieków (szt.)	Produktu
Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików) do sieci kanalizacji sanitarnej (szt.)	Produktu
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej	Rezultatu
Liczba wybudowanych/zmodernizowanych oczyszczalni ścieków (szt.)	Produktu
Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalni ścieków (m ³)	Produktu
Odsetek oczyszczonych ścieków w wysokich technologiach	Rezultatu
Stopień redukcji zanieczyszczeń	Rezultatu
Ilość ścieków nieoczyszczonych (m ³)	Rezultatu
Wykorzystanie zdolności produkcyjnej oczyszczalni ścieków (%)	Rezultatu
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.)	Produktu
Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej (km)	Produktu
Gospodarka odpadami	
Liczba dzikich wysypisk śmieci (szt.)	Produktu
Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci (szt.)	Produktu
Liczba punktów skupu surowców wtórnych (szt.)	Produktu
Liczba gospodarstw domowych objętych programem selektywnej zbiórki odpadów (szt.)	Rezultatu
Odsetek odpadów komunalnych poddanych segregacji i odzyskiwaniu surowców wtórnych (recyklingowi) w stosunku do ogółu wytworzonych odpadów	Rezultatu
Liczba firm posiadających zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych	Produktu
Drogi publiczne wraz z urządzeniami towarzyszącymi	
Długość nowo wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych (km)	Produktu
Odsetek długości dróg gminnych o nawierzchni twardej w stosunku do ogólnej długości dróg gminnych	Rezultatu
Odsetek dróg gminnych poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających	Rezultatu
Odsetek dróg powiatowych - przebiegających przez teren miasta - poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających	Rezultatu
Odsetek dróg wojewódzkich - przebiegających przez teren miasta - poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających	Rezultatu
Odsetek dróg krajowych - przebiegających przez teren miasta - poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających	Rezultatu
Liczba nowowybudowanych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (mosty, skrzyżowania, ronda, itp.)	Produktu
Natężenie ruchu pojazdów na drogach tranzytowych przebiegających przez teren miasta (poj./dobę)	Rezultatu
Liczba wybudowanych ogólnodostępnych miejsc parkingowych (szt.)	Produktu

Długość wybudowanych chodników (km)	Produktu
Liczba wybudowanych punktów świetlnych - oświetlenia ulicznego (szt.)	Produktu
Liczba wybudowanych i zmodernizowanych przejść dla pieszych (szt.)	Produktu
Liczba wybudowanych i zmodernizowanych zatok autobusowych (szt.)	Produktu
Liczba wybudowanych sygnalizacji świetlnych (szt.)	Produktu
Długość ścieżek rowerowych (km)	Produktu
Transport publiczny	
Długość linii publicznej komunikacji zbiorowej (km)	Produktu
Liczba połączeń (szt.) i częstotliwość kursowania taboru publicznej komunikacji zbiorowej (min.)	Produktu
Liczba mieszkańców obsługiwanych przez publiczną komunikację zbiorową (szt.)	Rezultatu
Koszt pasażerokilometra (zł/pas./km), wozokilometra	Rezultatu
Elektroenergetyka, ciepłownictwo i gaz sieciowy	
Liczba i długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych (szt., km)	Produktu
Liczba gospodarstw i innych podmiotów o poprawionych warunkach dostępu do sieci elektroenergetycznej (szt.)	Rezultatu
Liczba kotłowni przystosowanych do wykorzystania paliw ze źródeł odnawialnych (szt.)	Produktu
Długość nowo wybudowanej sieci gazowej (km)	Produktu
Liczba nowo wykonanych przyłączy do sieci gazowej (szt.)	Produktu
% zgazyfikowania miasta	Rezultatu
DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	
Liczba utworzonych nowych miejsc pracy	Rezultatu
Liczba pracujących ogółem (szt.)	Rezultatu
Liczba podmiotów gospodarczych ogółem, w tym w rozbiciu na poszczególne branże (szt.)	Produktu
Liczba pozyskanych inwestorów i rodzaj ich działalności (szt.)	Rezultatu
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Rezultatu
Przeciętna liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot gospodarczy	Rezultatu
Liczba miejsc pracy dla niepełnosprawnych (szt.)	Produktu
Stopa bezrobocia	Rezultatu
Udział ludzi młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Rezultatu
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Rezultatu
Liczba miejsc noclegowych i gastronomicznych (szt.)	Produktu
Liczba imprez promujących lokalne produkty (szt.)	Produktu
USŁUGI SPOŁECZNE (INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA) I AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW	
Mieszkalnictwo	
Liczba mieszkań ogółem na 1000 mieszkańców	Rezultatu
Liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie i na 1 izbę	Rezultatu
Ogólna liczba nowych mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców	Rezultatu
Liczba wybudowanych mieszkań komunalnych (szt.)	Produktu
Pomoc społeczna	
Liczba osób i rodzin objęta pomocą społeczną (szt.)	Produktu
Odsetek osób i rodzin objętych pomocą społeczną w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy	Rezultatu

Przeciętna kwota świadczeń z pomocy społecznej na 1 korzystającego (zł)	Rezultatu
Oświata	
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	Rezultatu
Liczba uczniów w szkołach podstawowych i w gimnazjach - ogółem i w rozbiu na poszczególne placówki (szt.)	Produktu
Przeciętny koszt utrzymania ucznia w gminnych placówkach oświatowych - przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja (zł/rocznie)	Rezultatu
Liczba uczniów przypadająca na 1 nauczyciela i na 1 oddział	Rezultatu
Liczba komputerów w szkołach dla dzieci i młodzieży	Produktu
Ochrona zdrowia	
Liczba przychodni zdrowia, świadczących usługi medyczne w ramach NFOZ	Produktu
Liczba lekarzy i pielęgniarek na 1000 mieszkańców	Rezultatu
Bezpieczeństwo publiczne	
Liczba przestępstw i wykroczeń ogółem (szt.) i na 1000 mieszkańców	Rezultatu
Odsetek wykrywanych przestępstw w stosunku do zgłoszonych przez mieszkańców	Rezultatu
Liczba programów przeciwdziałania przestępczości i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców (szt.)	Produktu
Sport i rekreacja	
Liczba wybudowanych i zmodernizowanych obiektów sportowych (szt.)	Produktu
Liczba imprez sportowych i rekreacyjno-turystycznych (szt.)	Produktu
Liczba osób korzystających z bazy sportowej i rekreacyjno-turystycznej (szt.)	Rezultatu
Kultura	
Liczba placówek upowszechniania kultury (szt.)	Produktu
Liczba zmodernizowanych placówek upowszechniania kultury (szt.)	Produktu
Liczba imprez kulturalnych (szt.)	Produktu
Liczba osób korzystających z imprez kulturalnych (szt.)	Rezultatu
Organizacje pozarządowe	
Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie miasta (szt.)	Produktu
Liczba osób uczestnicząca w działalności organizacji pozarządowych (osoby)	Produktu
Liczba przedsięwzięć miejskich konsultowanych z mieszkańcami lub ich reprezentantami (szt.)	Produktu
Środki z budżetu miasta przeznaczone na realizację inicjatyw obywatelskich i wspieranie działalności organizacji pozarządowych (zł)	Produktu
USŁUGI ADMINISTRACYJNE (OBSŁUGA ADMINISTRACYJNA MIESZKAŃCÓW)	
Czas załatwiania spraw mieszkańców i inwestorów przez urząd miasta	Produktu
Stopień upowszechnienia systemu e-gmina (możliwość załatwiania spraw przez Internet)	Rezultatu
Liczba bezpłatnych punktów dostępowych do komputerowej sieci bezprzewodowej, tzw. „hot-spot” dla mieszkańców miasta (szt.)	Produktu
ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	
Zasoby i ochrona środowiska przyrodniczego	
Powierzchnia terenów prawnie chronionych (ha)	Produktu
Odsetek terenów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni miasta	Rezultatu
Powierzchnia terenów zieleni (ha)	Produktu
Odsetek terenów zieleni, w tym lasów w ogólnej powierzchni miasta	Rezultatu
Stan czystości powietrza atmosferycznego wg podstawowych parametrów (gazy, pyły)	Rezultatu

Natężenie hałasu generowanego przez ruch kołowy na terenie miasta (decybele)	Rezultatu
Liczba zamontowanych instalacji ograniczających emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (szt.)	Produktu
Zagospodarowanie przestrzenne	
Wolne tereny do zagospodarowania pod funkcje mieszkaniowe i produkcyjno-usługowe oraz rekreacyjno-wypoczynkowe (ha)	Produktu
Zasób niezabudowanych gruntów komunalnych (ha)	Produktu
Stan wyposażenia niezabudowanych gruntów komunalnych w urządzenia infrastruktury technicznej (opis poszczególnych nieruchomości gruntowych)	Rezultatu
Wielkość środków finansowych z budżetu miasta wydatkowanych na uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych - produkcja, handel, usługi, mieszkalnictwo (zł)	Produktu

Tak określone wskaźniki produktu i rezultatu pozwalają na ukazanie dynamiki zachodzących zmian w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Ostrow Mazowiecka w czasie oraz stopień zaawansowania realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU. Wskaźniki te można również stosować do porównań z innymi miastami (porównywalnej wielkości), ze średnią dla województwa mazowieckiego i Polski.

5.4. Struktura organizacyjna procesu monitorowania realizacji ustaleń strategicznych i rozwoju społeczno-gospodarczego miasta

Bezpośredni nadzór nad monitoringiem i oceną efektów realizacji ustaleń strategicznych należeć będzie do Burmistrza Miasta Ostrow Mazowiecka, zaś bieżący nadzór sprawować będzie - wyznaczony przez Burmistrza - KOORDYNATOR SYSTEMU MONITORINGU. Do podstawowych zadań koordynatora należeć będzie:

- pozyskiwanie i przetwarzanie niezbędnych informacji (danych źródłowych), niezbędnych do monitorowania i oceny efektów realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU I ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA, w tym otrzymanie - od podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań (projektów) - informacji dotyczących stanu ich zaawansowania oraz występujących barier i ograniczeń utrudniających ich wykonanie,
- monitorowanie i ocena efektów realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU I ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA - analiza wskaźników programowych (produktu i rezultatu),
- stała obserwacja zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju miasta,
- identyfikacja i analiza rozbieżności pomiędzy ustaleniami STRATEGII ROZWOJU a osiągniętymi rezultatami oraz określanie działań naprawczych i ich zakresu,
- przygotowywanie raportów z monitoringu i oceny efektów realizacji ustaleń STRATEGII ROZWOJU I ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA wraz z wynikającymi z tej oceny wnioskami (raz na dwa lata),
- przygotowywanie raportów o stanie miasta (raz na dwa lata).

Podmiotem kontrolującym i oceniającym przebieg realizacji ustaleń dokumentu pt. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA DO 2030 ROKU - AKTUALIZACJA będzie Rada Miasta Ostrow Mazowiecka i jej poszczególne Komisje problemowe.